
Innst. 6 S

(2010–2011)

**Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen**

Prop. 1 S (2010–2011)

**Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2011,
kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5)**

Innhold

	Side
1. Innledning	5
2. Regjeringens budsjettforslag	5
3. Stortingets vedtak om rammesum	8
4. Komiteens merknader	9
4.1 Komiteens generelle merknader	9
4.2 Merknader fra de enkelte fraksjoner – partienes primære rammeforslag	10
4.2.1 Merknad fra Fremskrittspartiet	10
4.2.2 Merknad fra Høyre	12
4.3 Merknader til de enkelte kapitler	14
5. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5	39
6. Forslag fra mindretall	39
7. Komiteens tilråding	41

Innst. 6 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 1 S (2010–2011)

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2011, kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2011 under de kapitler som er fordelt til komiteen under rammeområde 5 ved Stortingets vedtak 13. oktober 2010, jf. Innst. 1 S (2010–2011).

Komiteinnstillingen omfatter alle administrasjonsgrener under Justis- og politidepartementet med

unntak av kap. 480 Svalbardbudsjettet, kap. 456/3456 Direktoratet for nødkommunikasjon, samt kap. 490/3490 Utlendingsdirektoratet og kap. 491/3491 Utlendingsnemnda. Kap. 456/3456 inngår i rammeområde 17 (Transport- og kommunikasjon), kap. 480 inngår i rammeområde 4 (Utenriks), mens kap. 490/3490 og 491/3491 er en del av rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig).

2. Regjeringens budsjettforslag

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsforslaget under rammeområde 5 som det fremgår av Prop. 1 S (2010–2011) fordelt på kapitler og poster.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 5

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
------	------	--------	-----------

Utgifter i hele kroner

Høyesterett

61	Høyesterett	75 018 000
1	Driftsutgifter	75 018 000

Justis- og politidepartementet

400	Justisdepartementet	339 722 000
1	Driftsutgifter	327 262 000
50	Norges forskningsråd	4 640 000
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	7 820 000
410	Tingrettene og lagmannsrettene	1 657 578 000
1	Driftsutgifter	1 590 677 000
21	Spesielle driftsutgifter	66 901 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
411		Domstoladministrasjonen	68 867 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	68 867 000
413		Jordskiftedomstolene	197 961 000
	1	Driftsutgifter	192 530 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 431 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter	175 290 000
	1	Driftsutgifter	135 310 000
	21	Spesielle driftsutgifter	39 980 000
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	3 491 403 000
	1	Driftsutgifter	3 318 708 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	64 210 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 839 000
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	64 375 000
	70	Tilskudd	21 271 000
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	168 202 000
	1	Driftsutgifter	168 202 000
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	9 659 621 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	9 354 492 000
	21	Spesielle driftsutgifter	164 389 000
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	7 131 000
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	60 193 000
	70	Tilskudd	18 225 000
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 691 000
	73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	52 500 000
441		Oslo politidistrikt	1 893 926 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 893 926 000
442		Politi høgskolen	462 886 000
	1	Driftsutgifter	462 886 000
445		Den høyere påtalemyndighet	134 250 000
	1	Driftsutgifter	134 250 000
446		Den militære påtalemyndighet	7 065 000
	1	Driftsutgifter	7 065 000
448		Grensekommisæreren	5 447 000
	1	Driftsutgifter	5 447 000
450		Sivile vernepliktige	40 890 000
	1	Driftsutgifter	40 890 000
451		Samfunnssikkerhet og beredskap	576 416 000
	1	Driftsutgifter	568 597 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 598 000
	70	Overføringer til private	5 221 000
452		Sentral krisehåndtering	10 175 000
	1	Driftsutgifter	10 175 000
455		Redningstjenesten	769 577 000
	1	Driftsutgifter	643 652 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
	21	Spesielle driftsutgifter	16 350 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 498 000
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	13 564 000
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	89 513 000
460		Spesialenheten for politisaker	34 950 000
	1	Driftsutgifter	34 950 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.	886 567 000
	1	Driftsutgifter	886 567 000
467		Norsk Lovtidend	3 179 000
	1	Driftsutgifter	3 179 000
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker	14 149 000
	1	Driftsutgifter	14 149 000
469		Vergemålsordningen	20 000 000
	1	Driftsutgifter	20 000 000
470		Fri rettshjelp	669 146 000
	1	Driftsutgifter	6 078 000
	70	Fri sakførsel	426 694 000
	71	Fritt rettsråd	199 559 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	36 815 000
471		Statens erstatningsansvar	119 624 000
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	100 720 000
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	18 904 000
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre	205 451 000
	1	Driftsutgifter	20 181 000
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	185 270 000
473		Statens sivilrettsforvaltning	31 584 000
	1	Driftsutgifter	31 584 000
474		Konfliktråd	60 408 000
	1	Driftsutgifter	60 408 000
475		Bobehandling	79 645 000
	1	Driftsutgifter	71 218 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 427 000
		Sum utgifter rammeområde 5	21 858 997 000

Inntekter i hele kroner

3400		Justisdepartementet	1 118 000
	1	Diverse inntekter	87 000
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 031 000
3410		Rettsgebyr	167 239 000
	1	Rettsgebyr	165 739 000
	3	Diverse refusjoner	1 500 000
3413		Jordskiftedomstolene	19 282 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
	1	Saks- og gebyrinntekter	13 772 000
	2	Sideutgifter	5 510 000
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	89 000 000
	2	Arbeidsdriftens inntekter	65 563 000
	3	Andre inntekter	21 437 000
	4	Tilskudd	2 000 000
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	400 000
	3	Andre inntekter	400 000
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	1 255 717 000
	1	Gebyr - pass og våpen	241 600 000
	2	Refusjoner mv.	238 833 000
	3	Salgsinntekter	51 050 000
	4	Gebyr - vaktelskap	11 207 000
	6	Gebyr - utlendingssaker	88 756 000
	7	Gebyr - sivile gjøremål	610 021 000
	8	Gebyr - ID-kort	14 250 000
3441		Oslo politidistrikt	30 483 000
	2	Refusjoner	25 041 000
	3	Salgsinntekter	210 000
	5	Personalbarnehage	5 232 000
3442		Politihøgskolen	21 030 000
	2	Diverse inntekter	11 243 000
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter	9 787 000
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter	14 733 000
	1	Inntekter av arbeid	14 219 000
	2	Andre inntekter	514 000
3451		Samfunnssikkerhet og beredskap	154 123 000
	1	Gebyr	122 163 000
	3	Diverse inntekter	31 960 000
3455		Redningstjenesten	21 045 000
	1	Refusjoner	21 045 000
3470		Fri rettshjelp	2 270 000
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	2 270 000
3473		Statens sivilrettsforvaltning	162 000
	1	Diverse inntekter	162 000
3474		Konfliktråd	2 259 000
	2	Refusjoner	2 259 000
		Sum inntekter rammeområde 5.	1 778 861 000
		Netto rammeområde 5	20 080 136 000

3. Stortingets vedtak om rammesum

Ved vedtak i Stortinget 25. november 2010 er netto utgiftsramme for rammeområde 5 endelig fast-

satt til kr 20 083 736 000, jf. Innst. 2 S (2010–2011). De fremsatte bevilgningsforslag i innstillingen bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 21.

4. Komiteens merknader

4.1 Komiteens generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Sigvald Oppebøen Hansen, Stine Renate Håheim, Thor Lillehovde og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Morten Ørsal Johansen, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til den fremlagte Prop. 1 S (2010–2011) om statsbudsjettet for 2011.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringens justispolitikk skal bidra til mer trygghet, mindre kriminalitet og god rettsikkerhet i Norge. For å nå disse målene har flertallet satset kraftfullt på politiet, domstolene og kriminalomsorgen de siste fem årene. Flertallet mener at man nå ser positive resultater av en aktiv, helhetlig justispolitikk med mer politikraft, færre lovbrudd, flere fengselsplasser, kortere soningskø og et mer effektivt domstolsapparat.

Kriminalpolitikk

Flertallet mener at for å bekjempe kriminalitet, må forebyggende tiltak og reaksjoner på kriminalitet henge sammen. Flertallet fører en differensiert kriminalpolitikk, som er tøff mot gjengangere og organiserte kriminelle og mot miljø- og økonomisk kriminalitet, og som har gode og effektive rehabiliteringstilbud for de straffede for å sikre en god tilbakeføring til samfunnet og forhindre at de begår ny kriminalitet.

Politi og påtalemyndighet

Flertallet mener at regjeringen med budsjettforslaget for 2011 tar enda et skritt mot et tryggere samfunn. Politiet og påtalemyndigheten vil i 2011 fortsette å få flere årsverk og en budsjettvekst på om lag 547 mill. kroner, slik at flere lovbrudd kan oppklares. Flertallet viser til at politibudsjettet er økt med om lag 2,85 mrd. kroner i perioden 2006–2010. Regjeringen sørget for tidenes budsjettløft for politiet i 2010 med 1,3 mrd. kroner. De økte bevilningene har gitt økt politikraft, som igjen har ført til en høyere oppklaringsprosent. Flertallet viser til at oppklaringsprosenten for forbrytelser har økt fra 36,6 pst. i 2006 til 40,1 pst. i første halvår 2010. Flertallet viser til at opptakene til Politihøgskolen var på 240

studenter i 2002 og 2003, da dagens opposisjonspartier vedtok statsbudsjettene, mens opptaket i 2010 og 2011 er på 720 studenter. Disse rekordopptakene vil bidra til en økt politikraft også i framtida.

Innsats mot vold og seksuelle overgrep

Flertallet er svært tilfreds med at regjeringen vil fortsette styrkingen av innsatsen mot voldtekt og seksuelle overgrep og jobbe målrettet for å hindre vold i nære relasjoner, som spesielt rammer kvinner og barn. Flertallet viser til at som ledd i arbeidet med grov utnyttelse av mennesker, arbeider regjeringen med en handlingsplan for bekjempelse av menneskehandel.

Flertallet er meget tilfreds med at regjeringen har etablert sju barnehus over hele landet, blant annet for å bedre hjelpetilbudet til barn som lever med vold i familien. Tanken bak barnehusene er at barn som utsettes for vold og seksuelle overgrep, skal sikres hjelp, omsorg og behandling samlokalisert på ett sted.

Kriminalomsorgen

Flertallet vil også i 2011 bygge ut mer kapasitet i kriminalomsorgen og ansette flere fengselsbetjenter for å holde soningskøen kort og for å håndtere økt bruk av varetekt. Flertallet viser til at i perioden 2006–2010 har bevilgningen knyttet til kriminalomsorgen økt med om lag 1,95 mrd. kroner. I samme periode er soningskapasiteten økt med om lag 800 plasser, og soningskøen er nå tilnærmet avviklet.

Rettsvesen

Flertallet vil også i 2011 styrke domstolene slik at de kan behandle flere saker og holde saksbehandlingstiden nede. I perioden 2006–2010 er bevilgningen til domstolene og konfliktrådene økt med om lag 175 mill. kroner.

Flertallet vil understreke viktigheten av å sikre et godt rettshjelpstilbud, slik at de som har rett også skal ha muligheten til å få rett. Flertallet viser til at regjeringen i 2009 la fram St.meld. nr. 26 (2008–2009) Om offentlig rettshjelp. Flertallet støtter regjeringens arbeid for å utvide den offentlige rettshjelpsordningen, både med tanke på flere saksområder og graderte egenandeler for å sikre at flere blir omfattet av ordningen.

Flertallet vil vise til den gode jobben konflikt-rådene gjør for å bidra til at konflikter løses på konstruktive måter i stedet for å bli brakt inn for domstolene, noe som også bidrar til å forebygge at unge kommer tidlig inn på en kriminell løpebane. Flertallet viser til Innst. 2 S (2010–2011) der konflikt-rådene styrkes med 2,6 mill. kroner.

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

Flertallet mener aktørene innen redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap gjør en meget viktig jobb for samfunnet og vil styrke deres budsjetter i 2011.

Internasjonalt justissamarbeid

Flertallet er tilfreds med at regjeringen er aktiv på den internasjonale arenaen for å styrke det internasjonale justissamarbeid. Flertallet er meget tilfreds med at regjeringen har inngått en avtale med Romania om soningsoverføring og at regjeringen jobber med å inngå flere slike avtaler.

4.2 Merknader fra de enkelte fraksjoner – partienes primære rammeforslag

4.2.1 Merknad fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at trygghet for liv og eiendom er grunnsteinen i velferdsstaten og basis for den enkelte borgers velferd. Derfor er disse medlemmer svært opptatte av å ha en velfungerende straffesaks kjede basert på en aktiv og sterk justispolitikk.

Disse medlemmer vil innføre en generell nullvisjon i politiet. Etaten må settes ressursmessig i stand til å være til stede og slå ned på all type kriminalitet. Dersom politiet slår ned på tagging, forsøpling, hærverk og liknende, unngår man at «småkriminelle» utvikler et mer alvorlig forbrytermønster. Man har sett at dersom de mindre lovbrudd møter en reaksjon, hindrer man større lovbrudd. Ved å slå ned på slike lovbrudd sender man ut forebyggende signaler som virker preventivt også overfor andre.

Disse medlemmer viser til at politiet har vært preget av nedbemanninger det siste året. I tillegg står 85 nyutdannede uten jobb. Dette er en skandale all den tid justisministeren har lovet studentene jobb etter endt utdanning. I tillegg gjør dette faktum det meningsløst å satse på økt opptak ved Politihøgskolen, så lenge studentene utdannes til arbeidsløshet.

Disse medlemmer vil påpeke at de stillingene som har vært tilført politiet de siste årene ikke har vært ledsaget av driftsmidler. Dette har i sin tur spist opp handlingsrommet den enkelte politimester har hatt til å disponere sine ressurser best mulig i forhold til kriminalitetsutfordringen.

Disse medlemmer viser til at politiet er inne i en opprustningsfase for å nå et stillingstall som tilsvarer 2 tjenestemenn pr. 1 000 innbyggere. Dette målet er det tverrpolitisk enighet om. Etter disse medlemmers syn vil man imidlertid mislykkes i denne målsettingen så lenge man tilfører stillinger med den ene hånden og slanker driftsbudsjettet med den andre slik at stillinger forsvinner.

På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer i sitt alternative budsjett å bevilge 310 mill. kroner ekstra til politiets driftsbudsjett, hvorav 90 mill. kroner til Oslo.

Disse medlemmer mener man må sette i verk en større offensiv for å ansette sivile til å ta seg av de oppgaver som ikke er avhengig av 3-årig politiutdannelse. Et slikt tiltak vil få flere tjenestemenn ut i operativ tjeneste på kort tid. Disse medlemmer viser til at arrestforvaring, fangetransport og vakt hold i domstolene ikke er oppgaver operativt politipersonell bør ta seg av. Videre kan sivilt ansatte forestå utstedelse av pass, våpentillatelser og sivilrettslige oppgaver som er tillagt politiet. Det bør også komme en debatt om hvor vidt alle etterforskere trenger å ha gjennomført 3-årig politiutdanning, eller om man kan rekruttere fra andre profesjoner og således utnytte kompetanse som allerede eksisterer. Disse medlemmer hilser således regjeringens signaler i denne retningen velkomne.

Disse medlemmer mener også man bør se på strukturen i politiet på nytt. Politireformen har gitt negative resultater, og man må derfor tenke nytt for å heve kompetansen i de enkelte distrikter samtidig som man oppnår økt synlighet og tilstedeværelse ute. Disse medlemmer ser at regjeringen har tatt til orde for en slik vurdering også og hilser dette velkommen.

Etter disse medlemmers oppfatning må man ned mot 5–10 landsdelsregioner i stedet for dagens 27 politidistrikter. Med dagens teknologi er det også rom for å kutte kraftig på antallet operasjonsentraler.

Disse medlemmer vil også fremheve betydningen av en aktiv seniorpolitikk. Økt fokus på kompensasjonsordninger som gjør at eldre tjenestemenn anser det attraktivt å stå i tjeneste lenger, vil føre til at etaten kan gjøre videre nytte av seniorennes kompetanse og lange erfaring. I tillegg til at nyutdannede kan dra veksler på de eldres erfaringer, vil en slik satsing bidra til økt bemanningsnivå.

Disse medlemmer mener at godt og sikkert utstyr og oppdaterte kjøretøyer, er viktige for en moderne politietat. Disse medlemmer registrerer at regjeringen nok en gang har oversett etterslepet politiet har på dette området. Det fremlagte budsjettforslaget gir ikke rom for investeringer, noe etaten er avhengig av for å stå sterkt rustet i kampen mot kriminalitet. Videre viser disse medlemmer til at regjeringen i år dro inn 180 mill. kroner av driftsbudsjettet til IKT-investeringer. Det er varslet at 250 mill. kroner kommer til å bli dratt inn til neste år. Et slikt grep er svært uheldig for den generelle kriminalitetsbekjempelsen, og slike investeringer burde derfor undergis særskilt finansiering.

Videre vil disse medlemmer vise til at investeringen i IKT på 250 mill. kroner ikke er nevnt i budsjettproposisjonen som er fremlagt for Stortinget. Disse medlemmer mener Stortinget bør få seg forelagt så vidt store endringer i rammevilkårene fra politietaten for å kunne ta stilling til dette. Denne saken viser på nytt maktarroganse fra regjeringen.

På denne bakgrunn oppretter disse medlemmer i sitt alternative budsjett et eget investeringsbudsjett på 270 mill. kroner i politiet, hvorav 40 mill. kroner er forbeholdt Oslo.

Disse medlemmer innser den spesielle situasjonen politiet i Oslo opplever som landets hovedstad. I tillegg til sine vanlige oppgaver skal denne delen av etaten forestå vakthold ved internasjonale arrangementer, livvaktjeneste osv. Dette krever forholdsmessig mer ressurser enn i andre politidistrikt. I tillegg har Oslo et forholdsmessig stort antall innbyggere med innvandrerbakgrunn, noe som kan tilsi høyere nivå på kriminaliteten med basis i integreringsproblemer. Disse medlemmer foreslår derfor i sitt alternative budsjett å bevilge 90 mill. kroner ekstra til drift av Oslo politidistrikt.

Disse medlemmer viser til at politiet har behov for et nytt treningssenter som er tilpasset en moderne politietat og som tar hensyn til dagens politimessige utfordringer. Et slikt treningssenter bør også huse politiets spesialtropper som i dag har en utilfredsstillende plassering.

Disse medlemmer finner det naturlig at også Politihøgskolen flytter inn i det nye treningssenteret for politiet for således å ha bedre plass og mer profesjonelle treningsfasiliteter. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen intensivere prosessen med felles lokalisering for politiets spesialtjenester, helikoptertjenesten og Politihøgskolen i Oslo-området.»

Disse medlemmer mener at den styrkingen regjeringen har gjort på budsjettet til kriminalomsorgen gir tilsynelatende ingen økning på driftsbudsjettet. Disse medlemmer viser til kriminalomsorgens behov for et løft til drift. Dette for å opprettholde forsvarlig sikkerhetsnivå og kunne tilby et godt faglig innhold i soningen for de innsatte. Skal man få en rehabiliterende effekt av fengselsoppholdet, fordrer dette at kriminalomsorgen har tilstrekkelig økonomisk handlingsrom. Disse medlemmer viser spesielt til at soningskøen nå har gått opp igjen og teller over 600 domfelte. Dette viser at justisministerens skryt over fjerning av køen ikke er annet enn tomme ord. Det er også av stor betydning å ta tak i det enorme vedlikeholdsetterslepet i bygningsmassen til fengslene.

Disse medlemmer ser den store og viktige innsatsen frivillige organisasjoner, som WayBack, Retretten og Røde Kors, gjør for de innsatte ved løslatelse. De tiltak som settes i verk for å hjelpe tidligere kriminelle, er avgjørende for at disse skal få et normalt liv og kunne delta i samfunnet igjen. Disse medlemmer ønsker derfor i sitt alternative budsjett å styrke organisasjonenes bevilgning med 5 mill. kroner.

Hjemmesoning er et tiltak disse medlemmer er svært kritiske til. Dette er en form for klassejustis da det ikke legges til rette for soning under denne ordningen for de svakeste i samfunnet – de som står uten hjem og jobb. I tillegg mener disse medlemmer at hjemmesoning fremstår som en lett form for husarrest, noe som støter an mot ofres og pårørendes rettsoppfatning. Disse medlemmer er kritiske til at regjeringen øker sin satsing med å gjøre soning mer lettvtint for de kriminelle. Videre viser disse medlemmer til at elektronisk soning var et prøveprosjekt. Dette videreføres og utvides av regjeringen uten at Stortinget har sett noen evaluering. Dette er kritikkverdigg.

Disse medlemmer mener at ulike naturkatastrofer de siste årene har vist et prekært behov for investeringer i Sivilforsvaret. Sålene på vernesko har smeltet under brannslukking, og brannslangene er morkne. I St.meld. nr. 22 (2007–2008) fremgår det at denne etaten har behov for investeringer i utstyr i størrelsesorden 162 mill. kroner. Disse medlemmer registrerer at regjeringen ikke vil følge opp dette. Tillitsvalgte i Sivilforsvaret mener investeringene kan gjøres over 2 år. Disse medlemmer vil bevilge 70 mill. kroner i sitt alternative budsjett til investering i nytt utstyr til Sivilforsvaret. Norge er avhengig av et sterkt og moderne Sivilforsvar når naturkatastrofer inntreffer.

For disse medlemmer er det viktig å ha omsorg for dem som er offer for kriminalitet. Disse medlemmer viser til at man en rekke ganger har fremmet forslag om å opprette et offer- og pårørendeombud. Disse medlemmer foreslår også i år i sitt alternative budsjett å bevilge 2 mill. kroner for å opprette et ombud for kriminalitetens ofre og deres pårørende.

Disse medlemmer er opptatte av at man har en levende og sterk redningstjeneste. Dette er viktig blant annet for å trygge sikkerheten til dem som har sitt virke på sjøen. Disse medlemmer foreslår å bevilge 5 mill. kroner i sitt alternative budsjett til redningstjenesten utover det som er bevilget fra regjeringen.

Disse medlemmer er bekymret for at stadig økende tolkeutgifter lammer viktig politiarbeid. På grunn av et økende antall innvandrere i Norge, er det behov for ekstrebevilgninger til tolketjenester.

Disse medlemmer er ikke sikre på at regjeringen i tilstrekkelig grad tar dette innover seg.

Etter disse medlemmers oppfatning er det også av stor betydning å sikre tilstrekkelig bevilgning for å få det nye DNA-prosjektet opp å gå. Av disse grunner viser disse medlemmer til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det bevilges 5 mill. kroner ekstra til spesielle straffesaksutgifter.

4.2.2 *Merknad fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslo at ramme 5 settes til 20 370 136 000 kroner, som er en økning på 290 000 000 kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at Høyre har en politikk for et tryggere samfunn. Trygghet er et grunnleggende velferdsgode og viktig for den enkeltes livskvalitet. De trygge lokalsamfunnene skapes der innbyggerne møtes. Høyre har stor tro på at samspillet mellom frivillige lag og organisasjoner, skoler, barnehager, lokale folkevalgte, kommunenes administrasjon og politiet virker kriminalitetsforebyggende. Dette gjør at det kan utvikles en trygghet i befolkningen som politiet ikke kan skape alene. Politiets viktigste oppgave er å sikre befolkningens trygghet. Et nært, tilstrekkelig bemannet og kompetent politi er helt avgjørende for å sikre trygge lokalsamfunn. Fravær av lokalt politi gir grobunn for kriminalitet. Disse medlemmer godtar ikke at det utvikler seg lovtomme rom i samfunnet, hvor vår evne til å slå ned på kriminalitet reduseres. Risikoen for at kriminelle blir tatt, blir mindre og sannsynligheten for kriminalitet øker. Disse medlemmer viser til at Høyre har fremmet en lang rekke representantforslag som i sum viser hvordan Høyre fører en helhetlig justispolitikk.

POLITI OG PÅTALEMYNDIGHET

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å styrke politiets driftsbudsjett med totalt 300 mill. kroner. Slik ville Høyre sikret at den helt nødvendige IKT-oppgraderingen ikke måtte gå på bekostning av politiets evne til å forebygge, forhindre, etterforske og påtale kriminalitet. Som hovedstad har Oslo kriminalitetsutfordringer som resten av landet i liten grad møter. Høyre foreslo derfor å avsette 80 mill. kroner til Oslo politidistrikt i sitt alternative statsbudsjett.

Disse medlemmer viser til at et samlet storting står bak den økningen i opptaket til Politihøgskolen som startet under sentrum/Høyre-regjeringen, og er videreført av dagens regjering. En kan miste den historiske muligheten en nå har til å få et massivt løft i antallet ansatte i politiet hvis ikke politiet har driftsbudsjetter som gjør det mulig å ansette de nyut-

dannede i politiet. Disse medlemmer frykter en stor overgang fra politiet til andre yrker som et resultat av dagens underbudsjettering av politiet. Disse medlemmer vil understreke at opptaket til Politihøgskolen og KRUS står i en særstilling i justissektoren. Ettersom det er politisk bestemt hvor mange studenter som skal tas opp til hvert studium, er det også et klart politisk ansvar å legge til rette for at det er midler i relevante etater til fortløpende å ansette de nyutdannede. Utviklingen den senere tiden har dessverre vist at dette ikke er tilfellet i politiet. Disse medlemmer viser til at Høyre har et mål om en massiv økning i politikraften i Norge frem mot 2015, med totalt 2 000 nye polititjenestemenn. Dette krever klare politiske prioriteringer, og er gjennomførbart hvis viljen til å bevilge midler er tilstede.

Disse medlemmer viser til det akutte behovet for å oppgradere politiets IKT-systemer, et behov som har vært kjent i lang tid. Regjeringen har allikevel bevisst valgt å utsette de nødvendige oppgraderingene. I kontroll- og konstitusjonskomiteens høring om Riksrevisjonens undersøkelse av politiets innsats mot organisert kriminalitet, Dokument 3:10 (2009–2010), uttalte politidirektøren at det fra politiets side har vært et sterkt ønske om å prioritere IKT-oppgraderinger fra 2006, men at dette ikke har blitt godkjent fra politisk ledelse i Justisdepartementet. Til tross for denne klare anbefalingen fra politiet selv, er det ikke i regjeringens fremlagte statsbudsjett, ei heller i statsbudsjettet for 2010, klare angivelser av hvilken kostnad IKT-investeringene vil medføre for politiet. Det er utilfredsstillende for Stortingets budsjettarbeid at så omfattende kostnader ikke synliggjøres. I tiden etter at statsbudsjettet ble lagt frem har det fremkommet at regjeringen forventer at anslagsvis 250 mill. kroner vil holdes tilbake fra politidistriktenes driftsbudsjetter for å finansiere den delen av IKT-oppgraderingen som skal gjennomføres i 2011.

Disse medlemmer viser til at Høyre i lang tid har lagt vekt på balanse i straffesakskjeden i sine alternative statsbudsjett. Midlene til politi og påtalemyndighet, domstolene, kriminalomsorgen og forebyggende arbeid må være tilpasset de stadig nye utfordringene sektorene møter.

DNA-ANALYSER

Disse medlemmer vil understreke behovet for rask og rettssikker analyse av DNA-prøver fra åsteder for kriminalitet. Ved en hurtig avklaring om DNA-prøvene tilhører personer i DNA-registeret, vil politiet kunne arbeide mer effektivt og målrettet enn i dag. Både for ofrene for kriminalitet, mistenkte og siktede har redusert analysetid og økt kvalitet stor betydning.

Disse medlemmer viser til at det er mulig å redusere saksbehandlingstiden og øke rettssikkerhe-

ten ved også å la delvis privateide akkrediterte analysebyråer bistå med analysene av DNA-prøver.

RETTSVESEN

Disse medlemmer understreker at det norske rettsvesen nyter stor respekt, og det har både autoritet og tillit. Dette er i seg selv med på å skape trygghet og forutsigbarhet i samfunnet. Takket være solid fagkompetanse, god vurderingsevne og myndig rettsutøvelse, har domstolene gjennom svært lang tid befestet denne posisjonen.

Disse medlemmer minner om at rettsvesenets solide posisjon ikke kan tas som en selvfølge. Disse medlemmer ser betydningen av å legge til rette for at store og små domstoler landet rundt skal ha en ressursituasjon som gjør det mulig for dem å utføre sitt viktige arbeid på en effektiv og god måte.

Disse medlemmer understreker at det er viktig med investering i ny teknologi og nødvendig oppgradering av bygningsmassen for å legge til rette for en rask, forsvarlig og effektiv gjennomføring av rettsprosessene. Kort tid fra oppklaring til rettsak og eventuell soning styrker rettssikkerheten og letter rehabiliteringen.

Disse medlemmer merker seg at Høyesteretts avgjørelse om at det stilles krav til begrunnelse fra lagmannsretten når anker nektes fremmet, vil ha betydelige konsekvenser. Disse medlemmer legger til grunn at departementet raskt foretar de nødvendige juridiske og økonomiske vurderinger og justeringer i forlengelsen av denne avgjørelsen, og forelegger dette for Stortinget.

Disse medlemmer vil på samme måte legge til grunn at Stortinget raskt informeres om når den nye straffeloven trer i kraft, og de økonomiske konsekvensene av dette. Denne loven møter dagens kriminalitetsutfordringer på en bedre måte enn gjeldende straffelov av 1902. Videre legger den nye straffeloven opp til et straffenivå som et samlet storting stiller seg bak.

Disse medlemmer merker seg Domstoladministrasjonens uttalelse om at det foreslåtte statsbudsjettet for 2011 ikke dekker det behovet domstolene har. Det er særlig IKT-utfordringene i domstolene det da pekes på. Disse medlemmer legger til grunn at regjeringen følger opp dette, og starter en prosess for oppgradering av infrastruktur og saksbehandlingssystemene for alle domstolene.

Disse medlemmer viser til at Domstoladministrasjonen tidligere har beregnet kostnadene ved å installere fjernmøteteknologi ved samtlige domstoler til 45 mill. kroner. Disse medlemmer ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 legge frem en beregning av dette og forslag til fremdriftsplan for innføring av slikt utstyr i landets domstoler.

KRIMINALOMSORG

Disse medlemmer mener at Kriminalomsorgen må utformes slik at hensynet til bevaring av samfunnets trygghet på en god måte kan tilpasses den straffereaksjon som den innsatte er ilagt. For at innsatte skal kunne tilbakeføres til et liv uten kriminalitet etter endt soning, legger disse medlemmer stor vekt på at soningshverdagen tilrettelegges for arbeid, arbeidstrening, skolegang eller andre meningsfulle aktiviteter. Det er sentralt at Kriminalomsorgen bemannes ut fra de utfordringer etaten møter ved endret innsattsammensetning, økte språkbarrierer og det til enhver tid gjeldende trusselnivået. Etter disse medlemmers oppfatning er innsatsen fra de ansatte i Kriminalomsorgen av avgjørende betydning for vellykket straffegjennomføring og tilbakeføring.

FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Disse medlemmer fremhever det viktige arbeidet frivillige organisasjoner gjør med tilbakeføring av tidligere innsatte til samfunnet. For mange av de løslattes evne til å tilpasse seg livet etter soning, er det av stor betydning at de har mulighet til kontakt med andre enn ansatte i kriminalomsorgen som alternativ til sitt kriminelle nettverk. Disse medlemmer har tro på at konfliktrådene spiller en viktig rolle i det forebyggende arbeidet og har en konfliktreducerende effekt i mange situasjoner. Disse medlemmer viser til at Høyre for 2010 foreslo en dobling av bevilgningene til frivillige organisasjoner, og sitt alternative statsbudsjett for 2011 foreslo en vesentlig økning sammenlignet med regjeringens forslag.

BARNs RETTSSTILLING

Disse medlemmer viser til at et stort antall barn i Norge hvert år blir utsatt for grove seksuelle overgrep. Et betydelig antall blir i tillegg utsatt for, eller er vitne til, vold og overgrep. Både forebyggingsstrategier og etablering av behandlingstilbud krever målrettede tiltak. Disse medlemmer viser til at Høyre vil arbeide for at obligatorisk dødsstedsundersøkelse blir innført, slik det er foreslått i Dokument nr. 8:85 (2008–2009), Innst. S. nr. 309 (2008–2009). Disse medlemmer viser til at regjeringspartiene ved behandlingen støttet innføringen av en frivillig dødsstedsundersøkelse, og etterforskningsplikt ved plutselige og uventede barnedødsfall. Disse medlemmer imøteser at regjeringspartiene også støtter innføringen av en obligatorisk dødsstedsundersøkelse, slik at barns rettssikkerhet kan styrkes ytterligere.

Disse medlemmer viser videre til Høyres forslag om etablering av et senter for tverrfaglig og

helhetlig bekjempelse av menneskehandel og overgrep mot barn via digitale medier, Dokument 8:57 S (2009–2010), Innst. 217 S (2009–2010). Disse medlemmer mener det er viktig at arbeidet for å bekjempe overgrep mot barn føres så bredt som mulig. Disse medlemmer viser til mindretallsmerknadene fra Høyre og Fremskrittspartiet ved behandlingen av representantforslaget, hvor det står:

«(...) det er politiets oppgave å drive etterretning, etterforskning og identifisering av ofre, men for at barn skal få beskyttelse mot misbruk, må det være et forpliktende, tverrfaglig samarbeid der hjelpeapparat og andre instanser kobles inn. Disse medlemmer viser til at Norge mangler en nasjonal politikk og en samordnet innsats for å møte utfordringene knyttet til overgrep mot barn via digitale medier og menneskehandel. De eksisterende strategiene er for fragmenterte (Datatilsynet, Medietilsynet, Barneombudet, Redd Barna mv.) og ikke forankret politisk gjennom en helhetlig tilnærming, og er uten et klart fokus på å forebygge utnyttning og overgrep. Disse medlemmer mener at det er nødvendig å opprette et helhetlig og tverrfaglig nasjonalt senter for bekjempelse av menneskehandel og overgrep mot barn etter modell av det britiske CEOP-senteret. Disse medlemmer har merket seg at kombinasjonen av operativt politiarbeid, etterretning og offeridentifisering samordnet med kriminalitetsforebyggende strategier og utadrettet kommunikasjon fungerer godt i regi av CEOP.»

KRISESENTRER

Disse medlemmer viser til at landets krisesentre er viktige for voldsutsatte kvinner og menn. Disse medlemmer viser til at Høyre ønsker å avvente innlemmingen av krisesentertilskuddet i rammen til kommunene, til finansieringen og de nye oppgavene pålagt krisesentrene i Ot.prp. nr. 96 (2008–2009) er bedre ivaretatt. Nye grupper som skal gis et tilbud på krisesentrene er menn, personer med annen kulturell bakgrunn og barn. Dette arbeidet er et omfattende og viktig nybrottsarbeid for sektoren og mange krisesentre er ikke i havn med dette enda. I tillegg varsler mange krisesentre at de må kutte i tilbudet som følge av den nye finansieringen. Disse medlemmer er derfor imot en overførsel av ansvaret for krisesentertilbudet til kommunene før tilbudet ivaretar de funksjoner som loven setter. Disse medlemmer viser til at ordningen med 20 pst. kommunal finansiering og 80 pst. statlig finansiering imidlertid er vedtatt videreført for enkelte andre tilbud for voldtektsutsatte, eksempelvis for DIXI ressurscenter i Oslo, jf. rundskriv Q22/2010. Disse medlemmer er imidlertid kjent med at DIXI ressurscenter i Oslo har fått mindre enn 80 pst. i 2010 på tross av at Oslo kommune har finansiert senteret med 20 pst. Disse medlemmer forutsetter at regjeringen sørger for at rundskriv Q22/2010 følges i 2011 slik at overgrepssentrene sikres en stabil finansiering.

REDNINGSTJENESTEN, SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Disse medlemmer viser til at ulike naturkatastrofer de siste årene har vist et prekært behov for investeringer i Sivilforsvaret. Såløse på vernesko har smeltet under brannslukking og brannslangene er morkne. I St.meld. nr. 22 (2007–2008) fremgår det at denne etaten har behov for investeringer i utstyr i størrelsesorden 162 mill. kroner. Disse medlemmer registrerer at regjeringen i statsbudsjettet ikke har konkretisert når leveringen av nye uniformer til de tjenestepålitte i Sivilforsvaret skal ferdigstilles. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2011, som innebærer at dette budsjettkapitlet ville ha blitt styrket med 15 mill. kroner utover regjeringens forslag. Disse medlemmer understreker at Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs for nød- og beredskapsstatene ved håndtering av store og spesielle hendelser, og en viktig aktør i den norske redningstjenesten.

ADMINISTRASJON OG EFFEKTIVISERING

Disse medlemmer vil igjen fremheve at fokus på kostnadseffektivitet og økonomiske prioriteringer er svært viktig i alle deler av offentlig virksomhet. Disse medlemmer vil påpeke at det innen justissektoren er store innsparings- og effektiviseringspotensial. Drift og vedlikehold av bygningsmasse og materiell utgjør store kostnader for de enkelte politidistriktene. Det må stilles klare krav til håndtering av anskaffelser, energiforbruk og rutiner for enheter som skal skaffe nye lokaler. En felles innkjøpsstrategi for sektoren, med samhandling mellom etatene og standardisering av prosessene, kan også frigjøre betydelige ressurser. Sett i lys av politiets totale investerings- og driftsbudsjetter, bør innsparingene kunne bli store på disse områdene. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det på alle sektorer ble stilt klare krav til effektivisering i offentlige virksomheter og reduksjon av administrative kostnader. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslo en effektivisering på 10 mill. kroner på Justisdepartementets budsjett, 5 mill. kroner i kriminalomsorgens sentrale forvaltning, samt redusert ressursbruk med 15 mill. kroner ved Rettsmedisinsk Institutt (RMI) som følge av mer tids- og kostnadseffektive måter å få analysert DNA-prøver på, som også kan sikre rettssikkerheten bedre enn i dag.

4.3 Merknader til de enkelte kapitler

Kap. 61 Høyesterett

Komiteen understreker Høyesteretts betydning for å skape rettsenhet, rettsavklaringer og retts-

utvikling. Høyesterett tar avgjørelser i prinsipielle saker som skaper presedens for liknende saker i ettertid, herunder straffenivå for alvorlige og krenkende lovbrudd. Det er derfor viktig at disse avgjørelsene i Høyesterett gjenspeiler det straffenivået lovgiverne har forutsatt og bidrar til å skape bred aksept for Høyesteretts beslutninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at forpliktelsene som følger av menneskerettslige konvensjoner har en utpreget kompleks og dynamisk karakter, og rettstilstanden blir derfor gjerne til i et samspill mellom håndhevingsorganer som Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) og FNs menneskerettighetskomité, norske domstoler med Høyesterett i spissen og Stortinget. Flertallet viser til at det fra regjeringens side har vært en betydelig aktivitet av denne art i 2010. Det vises særlig til forslagene i Prop. 141 L (2009–2010) Endringer i straffeprosessloven mv. bl.a. om begrunnelsesplikt og tiltak for å forhindre uriktige domfellelser, og til at regjeringen har oppnevnt et eget lovutvalg for å vurdere hvordan lekdommere best kan medvirke i rettspleien. Reglene om jurybehandling står sentralt i utvalgets arbeid.

Flertallet viser til at det er to sentrale høyesterettsavgjørelser om begrunnelsesplikt ved ankenektelser. Kjennelsen fra Høyesterett i storkammer 19. desember 2008 slo fast at det er norsk intern rett at beslutninger om å nekte anke fremmet må begrunnes. Denne avgjørelsen er fulgt opp ved lovendringer i Prop. 141 L (2009–2010). Storkammersaken fra 12. oktober 2010 omhandler hvor langt tilbake i tid dette begrunnelseskravet rekker for saker som er rettskraftig avgjort. Denne avgjørelsen gjør det i liten grad påkrevet å vurdere lovendringer, men det kan være grunn til å se nærmere på straffeprosessloven §§ 391 nr. 2 og 392 og § 452 (2) om løslatelse.

Flertallet viser til at justisministeren i brev av 1. november 2010 til justiskomiteen har uttalt at han vil komme tilbake til dette på et egnet tidspunkt. Når det gjelder de økonomiske og administrative konsekvenser som følge av den siste avgjørelsen, er det ikke mulig ut fra domstolenes saksbehandlingssystemer å hente ut antallet ubegrunnede ankenektelser som kan begjæres gjenåpnet. Justisdepartementet har opplyst et sakspotensial på 600–700 saker, men at det reelle antallet begjæringer antakelig vil være betydelig lavere. Flertallet viser til at Justisdepartementet i samarbeid med de aktuelle aktørene i straffesakskjeden vurderer de ressursmessige konsekvensene av Høyesteretts avgjørelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre understreker behovet

for at Justisdepartementet følger rettsutviklingen av Norges menneskerettslige forpliktelser internasjonalt, og fremmer egnede lovendringsforslag i takt med avgjørelser fra Den europeiske menneskerettighetsdomstol eller uttalelser fra FNs menneskerettighetskomité. Disse medlemmer merker seg at Høyesterett har avgjort, på grunnlag av en uttalelse fra FNs menneskerettighetskomité, at det må stilles krav til begrunnelse fra lagmannsretten når anker nektes fremmet. Disse medlemmer legger til grunn at departementet foretar de nødvendige juridiske og økonomiske vurderinger og justeringer i forlengelsen av denne avgjørelsen. Når det gjelder spørsmålene om begrunnelser for juryenes svar på skyldspørsmålet og begrunnelser for ankenektelser, oppfatter disse medlemmer det dit hen at Justisdepartementet ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp Norges forpliktelser med egnede lovendringsforslag. Høyesterett har som resultat av dette vært nødt til å innta en mer politisk rolle, ved å tolke de aktuelle bestemmelser i tråd med våre internasjonale forpliktelser – og i en viss grad i direkte motstrid med en naturlig språklig forståelse av ordlyden i lovteksten. Disse medlemmer vil videre vise til Høyesteretts avgjørelse om at det ved straffeutmåling etter straffeloven av 1902 ikke kunne legges avgjørende vekt på forarbeidene til straffeloven av 2005. Avgjørelsen viste en rettsanvendelse fra Høyesteretts side som Justisdepartementet ikke synes å være forberedt på.

Kap. 400 Justisdepartementet

Komiteen understreker viktigheten av at justispolitikken er bygget på kunnskap, og ikke på enkelthendelser. På den måten legger myndighetene best til rette for en langsiktig og effektiv innsats for å øke tryggheten i samfunnet.

Komiteen legger til grunn at trygghet er et grunnleggende velferdsgode. For å oppnå økt trygghet er vi avhengige av et tilstedeværende og effektivt politi, rask og rettsikker straffesaksbehandling og strafferettslige reaksjoner som sender tydelige signaler om at uønsket adferd ikke tolereres.

Etter komiteens mening er det derfor viktig at budsjettmidlene på justisområdet i størst mulig grad fordeles til den ytre tjenesteproduksjonen, slik at minst mulig brukes til administrasjon.

Komiteen legger stor vekt på kriminalitetsforebyggende arbeid. Dette arbeidet må skje i et samspill mellom foreldre, skole, frivillige organisasjoner og kommunale og statlige myndigheter. Justissektoren har viktige bidrag i dette arbeidet.

Komiteen merker seg at Justisdepartementet har overtatt ansvaret for innvandringssaker fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Komiteen legger til grunn at arbeidet på dette området organi-

seres på en slik måte at saksbehandlingen er effektiv og god, og at nødvendige politimessige oppgaver blir ivarettatt på en god måte.

Komiteen peker på betydningen av at den nye straffeloven av 2005 trer i kraft så raskt som mulig. Denne loven møter dagens kriminalitetsutfordringer på en bedre måte enn gjeldende straffelov av 1902. Videre legger den nye straffeloven opp til et straffnivå som et samlet storting stiller seg bak.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre mener det er viktig å effektivisere byråkratiet. Det kan gjøres gjennom omorganisering og modernisering. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen øker bevilgningen til departementet. Disse medlemmer stiller seg spørrende til om det er behov for denne økningen. Etter disse medlemmers oppfatning er det rom for innsparing og avbyråkratisering. I denne sammenheng viser disse medlemmer til at store lovreformer som straffeloven og ny tvistelov er avsluttet. Av den grunn bør man kunne redusere departementets driftsutgifter.

Disse medlemmer viser videre til Stortingets anmodningsvedtak nr. 175 (2004–2005) om å gjennomgå alle sidene ved forliset av riggen Deep Sea Driller. Til tross for massiv kritikk fra bl.a. politietterforsker Stein Ege og sikkerhetsprofessor Jan Erik Vinnem om at enmannsutredningen utført av politimester Rolf B. Wegner var både lettvtint og mangelfull, anser Justisdepartementet ifølge revidert nasjonalbudsjett for 2008 (St.prp. nr. 59 (2007–2008)) at gjennomgangen av alle sider av forliset av riggen Deep Sea Driller er avsluttet. Disse medlemmer viser til at denne mangelfulle utredningen på ingen måte har besvart alle spørsmål rundt ulykken, og vil derfor fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller, der både årsaks- og ansvarsforhold belyses og der myndighetenes eventuelle ansvar overfor overlevende og etterlatte avklares.»

Disse medlemmer mener at private organisasjoner som driver oppfølging av kriminalitetens ofre må få økt oppmerksomhet og anerkjennelse. Disse frivillige gjør en svært viktig jobb, og disse medlemmer vil bidra til å styrke deres arbeid. Dette gjelder Stine Sofies Stiftelse, samt andre organisasjoner med liknende formål.

For disse medlemmer står hensynet til ofrene for kriminalitet sterkt. Fokuset må i langt større grad vris mot offeret og dets behov, og disse medlemmer foreslår derfor at viktologi (læren

om offeret) i langt større grad blir lagt til grunn innen justisfeltet slik det blir gjort i andre europeiske land.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener på denne bakgrunn at det må opprettes en nasjonal offeromsorg på lik linje med kriminalomsorgen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette et eget offer- og pårørendeombud.»

Disse medlemmer viser til at fjerning av eksplosiver fra krigen er en oppgave Forsvaret har utført i alle år og uten kostnader for grunneier. I 2009 ble det funnet store mengder eksplosiver/granater under en verneverdig brygge i Tromsø (Molundbrygga). Av sikkerhetsmessige årsaker forlangte politimesteren i Tromsø at granatene under brygga skulle fjernes, noe som medførte at brygga ble revet og tilintetgjort. Eier av brygga har måttet dekke de økonomiske utgifter til riving, planering, samt tap av leieinntekter. Det vil i tillegg medføre eier betydelig kostnad å oppføre et nytt tilsvarende bygg. Disse medlemmer mener det er urimelig at eier av brygga skal dekke de kostnader som er påført vedrørende fjerning av granater fra krigen og vil derfor fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen dekke alle kostnader som har blitt belastet eier vedrørende fjerning av granatene under Molund-brygga i Tromsø.»

Disse medlemmer ønsker også å fjerne foreldelsesfristen ved drap slik det er gjort i Sverige. Bakgrunnen for dette forslaget er at alvorligheten av drap ikke endres selv om det er gått lang tid. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne foreldelsesfristen ved drap.»

Komiteens medlemmer fra Høyre har merket seg at Landsforeningen for homofil og lesbisk frigjøring (LLH) er av den oppfatning at det viktigste man kan gjøre er å styrke kompetansen om lesbiske, homofile, bifile og transseksuelle (LHBT) samlet i justissektoren før det lages store og synlige kampanjer for å få flere til å anmelde hatkriminalitet. Disse medlemmer har merket seg at LLH legger til grunn den samme innfalsvinkelen som Høyre om prosjektet «Rosa kompetanse justis», og anmoder regjeringen om å bidra til at Politidirektoratet (POD) har nær dialog med organisasjonen og erkjenner det reelle innholdet i anførselene. LLH står klar til å sette

i gang et helt konkret tiltak som anvender erfaringer fra Storbritannia og Sverige med lignende spørsmål. Dette ble lagt frem for justisministeren for over et år siden. I media har Arbeiderpartiets representanter flere ganger sagt at her skal det satses. Likevel har LLHs diskusjoner med departementet ikke ført til at prosjektet er satt i gang. Disse medlemmer etterspør derfor igjen tilbakemelding på hvor det ble av satsningen mot hatkriminalitet mot LHBT.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, i nært samarbeid med Landsforeningen for homofil og lesbisk frigjøring (LLH), bidra til at kompetansenivået innen justissektoren overfor lesbiske, homofile, bifile og transseksuelle (LHBT) styrkes og igangsetter prosjekt 'Rosa kompetanse justis'.»

Disse medlemmer viser til at ikrafttredelsen av den nye straffeloven først kan gjennomføres når politiets IKT-systemer er oppgradert. Disse medlemmer viser til at et samlet storting ønsket at den nye straffeloven skal gjelde så snart som mulig. Det er av avgjørende betydning at oppgraderingen av IKT-systemene ikke går på bekostning av det operative politiarbeidet. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslo å øke politiets driftsbudsjett med totalt 300 mill. kroner. Med dette bevilgningsnivået ville IKT-oppraderingene kunne vært gjennomført, og straffeloven raskere trådt i kraft, uten at politiets arbeid samtidig blir svekket.

Kap. 3400 Justisdepartementet

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene

Komiteen mener det er viktig med en forberedelse til møtet med rettssalen for de som skal vitne og ønsker derfor å styrke arbeidet som gjøres i forbindelse med vitnestøtte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Norge har et av de mest effektive domstolsapparater i Europa, og flertallet viser til at saksbehandlings-tiden i norske domstoler er kort.

Flertallet har merket seg at saksmengden har fortsatt å øke i de alminnelige domstolene i 2010. Flertallet viser til at domstolenes bevilgning ble styrket med 15 mill. kroner til økt bemanning i revidert nasjonalbudsjett for 2010. Flertallet mener det er viktig at styrkingen fortsetter, slik at domsto-

lene kan tilpasse bemanningen til en periode med økt saksinngang, og viser til at bevilgningene til domstolene økes med 40 mill. kroner i 2011.

Flertallet vil også understreke viktigheten av satsing på andre konfliktløsningsmetoder. Konflikt-råd og mekling vil etter flertallets mening kunne bidra til at færre saker havner i domstolene, og også spare enkeltmennesker for den belastning det kan være å måtte møte i en rettssal.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at trusselnivået og sikkerhetssituasjonen ved landets domstoler kontinuerlig må vurderes. Rettsstaten står overfor nye og større trusler i dag, enn da de fleste av landets domstoler ble bygget. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å utarbeide en oversikt over sikkerhetsnivået ved norske domstoler, samt en oversikt over nødvendig opprustningsbehov i denne sammenheng.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at domstolene har nedbemannet gjennom hele 2010 som følge av for lave bevilgninger ved forrige budsjett. Dette kombinert med høyere sakstilgang tilsier at domstolene nå sliter. Disse medlemmer registrerer at domstolene i årets budsjett har fått 40 mill. kroner til drift, men viser samtidig til at behovet i fjor var over 50 mill. kroner. Årets tilskudd er ikke nok for å holde tritt med saksutviklingen og for fortsatt å ha høy effektivitet.

Disse medlemmer viser derfor til sitt alternative budsjett hvor det bevilges 10 mill. kroner ekstra til drift av domstolene.

Disse medlemmer mener videre at domstolene er rette instans for behandling av klagesaker fra barnevernet. Dette er saker som har stor innvirkning på enkeltpersoners liv, noe som tilsier at sakene behandles i tingrettene og ikke i fylkesnemndene. På denne bakgrunn viser disse medlemmer til sitt alternative budsjett, hvor bevilgningene på kap. 410 post 1 økes med 50 mill. kroner som følge av økt saksmengde i domstolen.

Kap. 3410 Rettsgebyr

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 411 Domstoladministrasjonen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at bevilgningene til domstolene økes med 40 mill. kroner i 2011.

Flertallet understreker at økningen gis for å styrke bemanningen, tiltak for ytterligere effektiv saksbehandling, nedarbeiding av restanser og kompetanseutvikling. Flertallet støtter Justisdepartementets forslag til generelle retningslinjer for Domstoladministrasjonens virksomhet for 2011.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til regjeringens fremlagte budsjettforslag og Domstoladministrasjonens Økonomiplan for domstolene 2009–2013.

Disse medlemmer konstaterer at Domstoladministrasjonen legger til grunn behov for større bevilgninger enn det som stilles til disposisjon fra regjeringen og at dette vil medføre strengere prioriteringer det kommende år. Disse medlemmer vil peke på at tiltakene i Økonomiplanen er velbegrunnede og forutsetter en nær dialog mellom Domstoladministrasjonen og Justisdepartementet om hvordan disse best kan løses, herunder spørsmål om tilgjengelighet, nødvendige IKT-investeringer, sikkerhet og beredskap, rekruttering og bedre service overfor brukere og aktører. Disse medlemmer viser til at Domstoladministrasjonen både i media og i høring med komiteen har ytret stor bekymring for hvorvidt man nå skaper nye ubalanser i straffesakskjeden ved de økonomiske rammer landets domstoler tildeles.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at det i budsjettproposisjonen bl.a. skrives (s. 43):

«Justisdepartementet skal ikke i fremtiden ha alminnelig instruksjonsmyndighet over domstolene i administrative spørsmål i kraft av å være utøvende makt etter Grunnloven § 3.»

Disse medlemmer viser til at dette prinsipp ble innført ved endringer i domstoloven, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000–2001) og Innst. O. nr. 103 (2000–2001).

Disse medlemmer vil stille spørsmål ved om dette prinsippet er fullt ut fulgt opp i og med den kraftige styringen Justisdepartementet utøver overfor den uavhengige statsmakt domstolene. Domstolsbudsjettet behandles omtrent på samme måte som direktorater, regionale helseforetak, tilsyn, og lignende. I den utøvende makts forslag til statsbudsjett følger også såkalte «Overordnede mål og retningslinjer» (side 43 i proposisjonen) og «Generelle retningslinjer for Domstoladministrasjonens virksomhet» (side 44).

Disse medlemmer har merket seg den offentlige meningsutveksling mellom Domstoladministrasjonen og dommere på den ene siden og Justisdepartementet på den andre side vedrørende regjeringens budsjettforslag for 2010. Domstoladministrasjonen har også møtt til høring i komiteen og gitt

uttrykk for sterk kritikk av den utøvende makts mangelfulle forslag til budsjett for domstolene.

Disse medlemmer viser til at i alle skoler i Norge lærer elevene at det norske demokrati bygger på det såkalte maktfordelingsprinsipp med de tre statsmakter; Stortinget som lovgivende, bevilgende og kontrollerende makt, regjeringen som den utøvende makt og domstolene som dømmende makt. Disse medlemmer ser at det er et visst skille mellom domstolenes dømmende virksomhet og andre gjøremål og alle de praktiske og administrative oppgavene. Allikevel vil selvsagt både fastsettelse av såkalte overordnede mål og de detaljerte retningslinjer et departement i praksis fastlegger, ha så stor betydning at det nå bør vurderes om ikke domstolenes selvstendighet og uavhengighet av den utøvende makt egentlig er slik elevene lærer. I tillegg kommer det faktum at staten ved den utøvende makt, regjeringen, også ofte er part i saker som behandles av domstolene. Den forsterker spørsmålet om uavhengighet når det er den utøvende makt alene som utnevner dommere og derved avgjør disses avansement. Onde tunger har fra tid til annen hevdet at «snille» dommere som dømmer i favør av staten i omstridte og vanskelige saker får lettere forfremmelser enn dommere som avgir kjennelser mot staten. I domstoloven er det også en lang rekke paragrafer som inneholder uttrykket: «Kongen bestemmer» og «Departementet avgjør».

Disse medlemmer vil peke på at Domstoladministrasjonens styre i dag består av 7 medlemmer oppnevnt av den utøvende makt og to medlemmer valgt av den lovgivende makt; Stortinget. Regjeringen fastlegger hvilket medlem som skal være styreleder.

Disse medlemmer vil vise til at det reelt sett er Stortingets presidentskap som fastlegger forslaget i regjeringens statsbudsjettforslag til Stortinget for Stortinget selv, samt Stortingets kontrollorganer Riksrevisjonen, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets ombudsmann for Forsvaret og sivile tjenestepliktige og EOS-utvalget. Når Presidentskapet har godkjent budsjettene, blir disse oversendt regjeringen til implementering i forslaget til statsbudsjett.

Disse medlemmer viser til at når det gjelder Domstoladministrasjonens budsjettforslag, sendes det til Justisdepartementet som så behandler det på samme måte som budsjettet for kriminalomsorgen, politi og påtalemyndighet, redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap og andre virksomheter. Det er altså ingen spor av domstolenes uavhengighet og selvstendighet i forhold til den utøvende makt på helt avgjørende områder, og disse medlemmer mener at tiden nå er inne for å se på organiseringen

av domstolene på nytt i lys av utviklingen og den offentlige debatt som nå har fremkommet.

Disse medlemmer mener det er nødvendig med et offentlig utvalg eller kommisjon til å gjennomgå erfaringene med den nye organiseringen som skjedde etter lovendringene i 2001. I en slik sammenheng kan det vurderes om det vil være fornuftig i større grad å legge domstolene mye sterkere direkte under Stortinget fordi nasjonalforsamlingen omtrent aldri selv er part i saker som fremmes for domstolene. Stortinget kan for eksempel oppnevne flere medlemmer i styret, eventuelt også leder, men regjeringen bør beholde oppnevningen av noen medlemmer. Domstoloven kan gjennomgås for å vurdere hvor «Kongen» kan byttes ut med «Stortinget» og det kan opprettes et nytt organ med oppnevning fra Stortinget, regjering og muligens Høyesterett, Dommerforeningen eller andre for dommerutnevnelser. Styrets forslag til budsjett kan fremmes overfor presidentskapet, som alene eller sammen med justiskomiteen og/eller parlamentariske ledere kan fastsette et godkjent budsjett som så sendes for innlemming i forslaget til statsbudsjett. Også andre modeller kan og må selvsagt vurderes i et arbeid med en gjennomgang av domstolenes uavhengighet og organisering.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget anmoder presidentskapet om i samarbeid og forståelse med regjeringen å fremme forslag om en domstolskommisjon eller et domstolsutvalg til å vurdere endringer i Domstoladministrasjonens ansvarsforhold og organisering, med sikte på å styrke domstolenes selvstendighet og uavhengighet av de øvrige statsmakter.»

Kap. 413 Jordskiftedomstolene

Komiteen viser til at jordskiftedomstolenes hovedoppgave er å finne tjenlige løsninger på uhenksiktsmessige eiendoms- og bruksforhold. Dette har stor betydning for viktige samfunnsoppgaver som for eksempel ved utbygging av infrastrukturprosjekter.

Komiteen har merket seg at det er grunn til bekymring for rekrutteringssituasjonen i jordskifterettene, og at en i løpet av de nærmeste årene kan oppleve en underdekning av jordskiftedommere. Komiteen ber regjeringen se nærmere på denne problemstillingen, for å sikre en effektiv saksbehandling i fremtiden.

Komiteen er kjent med behovet for et nytt saksbehandlingssystem i tilknytning til den nye jordskifteloven som Landbruks- og matdepartementet er i ferd med å utarbeide.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at regjeringen har økt budsjettet

til jordskiftedomstolene noe. Rekrutteringsproblemer og behov for utstyrsmønstre tilsier imidlertid en større økning etter disse medlemmers oppfatning. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer styrker jordskiftedomstolene med ytterligere 5 mill. kroner i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer viser til merknader og forslag under kap. 411 om organiseringen av domstolene og deres uavhengighet til regjeringen. Disse medlemmer er av den oppfatning at jordskiftedomstolene også bør omfattes av de øvrige domstolers uavhengighet til den utøvende makt.

Komiteens medlemmer fra Høyre konstaterer at det er økende saksmengde, økende restanser og at saksbehandlingstiden er på vei ned i jordskifterettene. Disse medlemmer viser imidlertid til at jordskiftedomstolene er i en prekær situasjon både når det gjelder rekruttering/lønn og behovet for oppdatert utstyr.

Kap. 3413 Jordskiftedomstolene

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter

Komiteen viser til at dette kapitlet skal dekke enkelte utgifter i forbindelse med domstolsbehandling av straffesaker og enkelte sivile saker, samt utgifter til forlikrådene. Utgiftene er i stor grad regelstyrte og muligheten for styring av utgiftene er derfor liten. Kapitlet er foreslått økt med om lag 14 mill. kroner til 175,3 mill. kroner for 2011.

Komiteen mener at forlikrådene utgjør en viktig, rimelig og hurtig del av tvisteløsningsmekanismen i samfunnet. Komiteen har registrert at forlikrådene behandlet 130 806 saker i 2009 og at gjennomsnittlig saksbehandlingstid var på om lag tre måneder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener meddommere i rettsapparatet har krav på godtgjørelse for den jobben de gjør. Det foreslås derfor en tilleggsbevilgning på 5 mill. kroner i det alternative budsjettet for å gjeninnføre godtgjørelsen.

Kap. 430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til regjeringens målrettede innsats for både å redusere soningskøen og å utvikle mer innhold i soninga for å forebygge tilbakefall til ny kriminalitet etter endt soning. Med disse tiltakene viser regjeringen at den følger opp

intensjonene med St.meld. nr. 37 (2007–2008) Straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn. Flertallet viser til at regjeringen siden 2006 har økt bevilgningene til kriminalomsorgen med rundt 1,95 mrd. kroner.

Flertallet viser til at antall straffegjennomføringsplasser i perioden 2006 til 2010 er økt med om lag 800 plasser, herav om lag 650 nye fengselsplasser. Flertallet er tilfreds med at regjeringen legger opp til at plassene utvides ytterligere i 2011 med 8 nye fengselsplasser ved Hustad fengsel og utvidelse av elektronisk soning i Hordaland. Dette vil kunne frigjøre soningskapasitet, blant annet til varetekt.

Flertallet viser videre til at innholdet i soninga er betydelig forbedret gjennom blant annet skoleavdelinger og bibliotek i alle fengsel. Prosjektet med «NAV i fengslene» er etter flertallets mening viktig for arbeidet med å tilbakeføre de straffedømte til et liv uten kriminalitet etter endt soning. Flertallet er fornøyd med at regjeringen legger opp til at de planlagte 25 løslatelseskordinatorer skal ansettes i 2011. Dette er i tråd med regjeringens tilbakeføringsgaranti.

Videre viser flertallet til samarbeidet med Helse- og omsorgsdepartementet for å forbedre behandlings- og rehabiliteringstilbudet for innsatte med rusproblem gjennom opprettelse av 11 rusmestringsenheter. To nye rusmestringsenheter, i henholdsvis Telemark fengsel, avdeling Skien og Tromsø fengsel, skal etableres i 2011. Flertallet er positiv til regjeringens satsing på rusmestringstiltak da man vet at over 60 pst. av de som soner en dom har rusproblemer, og at disse problemene for mange er en medvirkende årsak til de kriminelle handlingene.

Flertallet er kjent med utfordringene knyttet til det forholdsvis høye antallet utenlandske kriminelle i norske fengsler. Utfordringene knytter seg i særlig grad til språkvansker og kulturforskjeller. Flertallet støtter regjeringens arbeid med å finne gode løsninger for å kunne tilrettelegge en bedre straffegjennomføring for denne gruppen innsatte.

Når det gjelder vurdering av behovet for soningsplasser i framtiden, er flertallet kjent med at Kriminalomsorgens sentrale forvaltning, som en oppfølging av St.meld. nr. 37 (2007–2008), arbeider med en strukturplan for kriminalomsorgen. Flertallet vil peke på at dette er en nødvendig gjennomgang. Videre viser flertallet til den varslede gjennomgangen av behovet for bemanning og kompetanse i kriminalomsorgen, og imøteser resultatene av denne analysen i 2011. Resultatene av bemannings- og kompetansegjennomgangen og strukturplanen vil etter flertallets mening være viktige verktøy i den langsiktige planleggingen i kriminalomsorgen.

Flertallet deler regjeringens mål om økt bruk av straffegjennomføring i samfunnet gjennom alter-

native straffereaksjoner som et viktig ledd i tilbakeføring av domfelte til en kriminalitetsfri tilværelse etter endt soning, i tråd med St.meld. nr. 37 (2007–2008).

Flertallet viser til den store felles nordiske tilbakefallsstudien RETUR, lagt fram i mai i år. Undersøkelsen studerte tilbakefall til ny kriminalitet to år etter endt soning. Resultatene viser at Norge kommer best ut blant alle de nordiske landene med en tilbakefallsprosent på 20 pst. Flertallet mener resultatet viser at norsk kriminalomsorg er på rett vei og har god faglig kvalitet.

Komiteen er av den formening at de ansatte i kriminalomsorgen skal ha en stor del av æren for arbeidet med å redusere soningskøen og bedre innholdet i soninga. Kompetente og motiverte ansatte er helt avgjørende for kvaliteten i kriminalomsorgen.

Komiteen vil også påpeke viktigheten av at sikkerheten til de ansatte skal ivaretas på en tilfredsstillende måte. Kapasitetsutnyttelsen i fengslene er fortsatt høy. Komiteen vil understreke viktigheten av at det arbeides målrettet med tiltak for å forhindre vold og trusler mot de ansatte.

Flertallet, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at Kriminalomsorgens sentrale forvaltning har satt ned en arbeidsgruppe som skal revidere planverket mot vold og trusler i kriminalomsorgen, herunder praksis for anmeldelse av slike saker.

Komiteen viser videre til årsrapporten for fengselshelsetjenestene 2006 fra daværende Sosial- og helsedirektoratet. Rapporten viste blant annet at det var «betydelige forskjeller mellom tjenestene i de ulike fengslene. Dette gjelder både samarbeidsforhold, prioritering av ulike problemstillinger og praksis mht. legemiddelforsyning og bruk av individuell plan». Komiteen er kjent med at arbeidet med å revidere veilederen for fengselshelsetjenesten startet i 2009, og komiteen viser til at Helsedirektoratet etter planen vil komme med en revidert veileder i løpet av første halvår 2011.

Komiteen mener at for å kunne følge opp regjeringens målsetting om at barn og unge ikke skal sitte i fengsel, er det særlig viktig med bruk av alternative soningsformer for barn, som samfunnsstraff, soning i institusjon, såkalt § 12-soning og økt bruk av konfliktråd. Komiteen mener bruken av varetekt for barn og unge er uakseptabel høy. Advokatforeningens undersøkelse viser at det i 2009 var 2056 innsettelser av barn på glattcelle. Komiteen ber regjeringen intensivere arbeidet med å begrense bruk av

fengsel for barn under 18 år, også når det gjelder politiarest og varetekt. Komiteen mener at i de tilfellene hvor det ikke finnes andre alternativer enn fengsel, må cellene særlig innrettes overfor barn, og barna må sikres voksenkontakt. Komiteen mener at barn ikke skal utsettes for isolasjon. Komiteen viser til at regjeringen arbeider med oppfølging av NOU 2008:15 Barn og straff hvor det blant annet foreslås å innføre en ny straffereaksjon særlig tilpasset barn som har begått alvorlige straffbare handlinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til forslaget som nettopp er fremmet i Stortinget om opprettelse av egne rehabiliteringsinstitusjoner for ungdommer. I den forbindelse vises det til en ungdomsgjeng som har herjet i Kristiansand den siste tiden og som barnevernet der sier de ikke kan gi mer hjelp. Også ungdommer kan være i stand til å begå svært alvorlig kriminalitet. Disse trenger fastere rammer, samtidig som samfunnet må beskyttes mot deres kriminelle adferd.

Av nevnte grunner fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å utrede eventuell etablering av egne rehabiliteringsinstitusjoner for ungdom som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet.»

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser videre til sine respektive partiers merknader i Innst. 6 S (2009–2010) vedrørende tiltaket «Musikk i fengsel og frihet» som en del av kriminalomsorgens tilbud, og legger til grunn at dette positive tiltaket blir videreført.

Dette flertallet viser til at det fremgår av den nye forskriften og de nasjonale retningslinjene for LAR som ble gjort gjeldende fra siste årsskiftet, at ingen LAR-behandling skal startes uten at dette er gjort i samråd med spesialisthelsetjenesten og etter samtykke fra pasienten. En forutsetning for oppstart av LAR-behandling er at pasienten er vurdert for og gitt rett til nødvendig helsehjelp. Dette flertallet viser videre til at en slik vurdering skal være foretatt i tråd med Helsedirektoratets vurderingsveileder. Dersom innsatte blir tilbudt metadon, uten at dette er oppfylt, er det ikke i tråd med gjeldende regelverk. Dette flertallet ber departementet påse at regelverket for LAR-behandling følges i kriminalomsorgen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har blitt informert om en svært

uheldig praksis i norske fengsler. Som følge av at man har satset på «rusmestring» i stedet for å bli rusfri, blir innsatte tilbudt metadon når de har kort tid igjen å sone. Dette gjelder også i tilfeller hvor den innsatte har vært rusfri i ett år eller mer. Denne praksisen fremstår som svært ødeleggende og mangler fornuftig forklaring. Disse medlemmer forutsetter at regjeringen tar tak i denne problemstillingen og får til en endring umiddelbart.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser at det er behov for flere soningsplasser også etter at Halden fengsel er åpnet. Disse medlemmer ber derfor regjeringen komme tilbake med plan for flere lukkede fengselsplasser i revidert nasjonalbudsjett.

I denne sammenheng vil disse medlemmer vise spesielt til situasjonen på Haugalandet hvor soningssituasjonen er prekær. Man har for få plasser og ingen tegn fra regjeringen tyder på at dette blir bedre. Disse medlemmer vil be regjeringen legge frem en plan for forbedring i soningskapasiteten på Haugalandet og mulig bygging av nytt fengsel.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for forbedring av soningskapasiteten på Haugalandet og mulig bygging av nytt fengsel der.»

Disse medlemmer er videre bekymret for antallet fengselsplasser i Hålogaland. En rekke lokale initiativ har vist muligheten for å tenke nytt når det gjelder å øke soningskapasiteten, blant annet ved å benytte den nedlagte Nes Fort i Lødingen. Slik vil politiet kunne spare både tid og penger på at de slipper lange transporter av varetektsinnsatte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil i sitt alternative budsjett kutte hele tilleggsbevilgningen til elektronisk soning. Skien fengsel trenger 6 mill. kroner for å oppnå tilfredsstillende sikkerhet ved inngangspartiet ved opprusting av slusen inn i fengslet. Det er uforsvarlig av regjeringen å neglisjere dette problemet gang etter gang. Disse medlemmer vil omdisponere 6 mill. kroner av påplusningen til dette formålet. Den resterende økningen går til økt drift og vedlikehold av fengsler.

Disse medlemmer viser til at det viktigste målet for kriminalomsorgens arbeid er å sikre samfunnets trygghet ved at kriminelle møtes med en straffereaksjon som står i samsvar med hva den enkelte har begått av kriminalitet, og at reaksjonen bidrar til at den enkelte tar ansvar for sine handlinger og ikke begår ny kriminalitet. Derfor har disse

medlemmer vært en pådriver for et skjerpet straffnivå for grov kriminalitet, samtidig som disse medlemmer fokuserer på at også innsatte i norske fengsler er enkeltmennesker som må behandles som nettopp det, og ikke som en ensartet gruppe.

Disse medlemmer vil satse på innhold i soning, forebygging av rusmisbruk i fengslene og bedre organisering av tilbakeføring av innsatte til samfunnet. Kriminalomsorgen fremstår i dag som underbemannet og har et for høyt innslag av ufaglærte som ikke er tilpasset sammensettingen av innsatte i norske fengsler. Et stadig økende antall utenlandske kriminelle, rus, innsatte med store psykiske problemer, manglende lese- og skriveferdigheter og ADHD-problematikk blant mange innsatte skaper store utfordringer for kriminalomsorgen.

Disse medlemmer er av den oppfatning at regjeringen de siste fem årene til dels har brukt kriminalomsorgen til å gamble med samfunnets trygghet. Disse medlemmer viser til at blant annet Kriminalomsorgens Yrkesforbund er av den oppfatning at balansen mellom åpne og lukkede plasser ikke er god. Kriminalomsorgen har blitt bedt om å ta større og flere sjanser når det gjelder å overføre innsatte fra lukkede til åpne fengselsplasser. De ansattes organisasjoner mener nå at prisen for enkle løsninger er i ferd med å bli for høy. Presset på varetektsplasser har økt og man kan nå registrere at soningskøene igjen er økende. Disse medlemmer mener at det må etableres flere nye fengselsplasser. Samfunnets behov for sikkerhet tilsier at det bygges flere soningsplasser, herunder tilstrekkelig varetektsplasser og flere lukkede fengselsplasser.

Disse medlemmer er av den oppfatning at utbyggingen kan gjøres gjennom utvidet bruk av elementbygg og andre midlertidige løsninger, samtidig som man igangsetter bygging av nye fengsler. Disse medlemmer har vært en pådriver i dette spørsmålet, men registrerer dessverre at regjeringen har vært avvisende. Disse medlemmer mener at det også bør åpnes for at private aktører kan bygge straffegjennomføringsenheter, for så å leie ut til kriminalomsorgen, slik at man raskere får på plass tilstrekkelig antall soningsplasser.

Disse medlemmer viser til at opptaket av aspiranter på fengselsskolen nå øker noe, i pakt med det disse medlemmer foreslo for inneværende års budsjett. Disse medlemmer viser til at de ansatte høsten 2009 streiket for å markere sin misnøye. De pekte på at hver fjerde tjenestemann i fengslene ikke har etatsutdanning, og at opptaket til etatsutdanningen i realiteten er redusert sammenlignet med behovet.

Disse medlemmer støttet ikke regjeringens bruk av hjemmesoning og utstrakt omgjøring av norske hjem til fengsel da prøveprosjektet ble innført.

Disse medlemmer finner det dessuten betenkelig hvordan regjeringen gjennom elektronisk hjemmesoning aksepterer en radikal forskjellsbehandling til fordel for mer ressurssterke lovbytere. Det skapes på denne måten et klaseskille innen kriminalomsorgen mellom disse og straffedømte som ikke har fast bosted, er uten tilknytning til arbeidsmarkedet og utdanningssystemet, og som ikke har det nettverket rundt seg som kreves for å kunne ta i bruk hjemmesoning.

Disse medlemmer mener videre det er svært uheldig å introdusere nye kostbare soningsformer som i utgangspunktet ekskluderer store grupper innsatte fra ordningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at narkotika i stort omfang føres inn i enkelte norske fengsler. Mye tyder på at enkelte innsatte styrer narkotikaomsetning i stor skala utenfor murene mens de soner. Nylig fremlagte oversikter dokumenterte at over halvparten av urinprøvene som ble tatt i Bjørgvin fengsel – et fengsel med såkalt lavt sikkerhetsnivå – viste bruk av narkotika. Det er uholdbart og må etter disse medlemmers mening få konsekvenser både for den innsatte og for vår tilnærming til bruken av åpne og lukkede fengsler. Disse medlemmer viser til at TV2 nylig avslørte hvordan det var mulig å komme helt inn i Skien fengsel med våpen, noe som øker risikoen for gisselsituasjoner. Dette har vært kjent for ledelsen i Kriminalomsorgen i 5 år, men så langt har ikke sikkerheten blitt bedret. Kriminalomsorgens Yrkesforbund mener at regjeringen har gjennomført «århundrets profesjonsdrap». Situasjonsbeskrivelsene bekymrer disse medlemmer og registrerer at regjeringen ikke har foretatt seg noe etter at regjeringens partiene stemte mot å sikre en slik sluse ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for inneværende år, jf. Innst. 350 S (2009–2010). Disse medlemmer advarer mot en utvikling der stadig flere skal sluses inn i alternative soningsformer hvis dette kun er økonomisk motivert.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart sørge for at Skien fengsel sikres med nødvendig sluse.»

Disse medlemmer viser til at straffegjennomføring må bygge på hva som er riktig for den enkelte domfelte og for samfunnet. Kriminalomsorgen må romme ulike soningstiltak som kan imøtekomme ulike behov. Bruk av tradisjonell frihetsberøvelse gjennom soning i fengsel står ikke i motsetning til en kriminalomsorg som bygger sitt arbeid på progresjon i soningen. Vilåarene for straffegjennomfø-

ring må kunne endres når hensynet til tilbakeføringsarbeidet tilsier det eller som et ledd i forberedelsen til løslatelse. Samfunnets behov for sikkerhet må alltid veie tungt i slike vurderinger. Det må være klart for den innsatte at progresjon i soningen også medfører at det stilles en rekke krav om egen innsats. Brudd på vilkårene for progresjon må få konsekvenser for den innsatte. Disse medlemmer er opptatt av at innholdet i samfunnsstraffen i en rekke tilfeller ikke ser ut til å fungere tilfredsstillende. Gjentatt kriminalitet begått av personer som gjennomfører samfunnsstraff viser at det er behov for en gjennomgang av vilkår for, og gjennomføringen av, samfunnsstraff. Tidligere straffedømte bør i liten grad dømmes til samfunnsstraff.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det gjennomføres en uavhengig og kritisk evaluering av vilkårene for og innholdet i samfunnsstraffen.»

Disse medlemmer legger til grunn at det må legges frem en oversikt over hvilke økonomiske og sosiale ytelser utenlandske kriminelle har i norske fengsler, samt forslag til begrensninger eller stopp i disse ytelsene slik at fengselsstraff virker preventivt. Disse medlemmer ser behovet for å styrke tilbudet innen psykisk helsevern for innsatte, herunder øke kapasiteten i sikkerhetspsykiatrien. Legedekningen i norske fengsler må etter disse medlemmers oppfatning opp.

Disse medlemmer ser det videre som naturlig at Riksrevisjonen gjennomfører en gjennomgang av resultatene som oppnås i kriminalomsorgen. Det er et mål å øke åpenheten rundt arbeidet som gjøres i kriminalomsorgen, ikke minst som grunnlag for å få bedre ledelse innen kriminalomsorgen. Disse medlemmer mener at det er behov for å gjennomføre et kompetanseløft i kriminalomsorgen for å sikre bedre kvalitet og trygghet i straffegjennomføringen. Disse medlemmer viser til at et slikt arbeid er i gang, men understreker at finansieringen av dette ikke må gå på bekostning av driften ved enhetene. Disse medlemmer vil skjerpe kravene til fengselsledelse og vurdere ulike modeller for etterutdanning og belønning av fengselsledere som oppnår gode resultater ved sine enheter. I tillegg mener disse medlemmer at det må vurderes å opprette et eget og uavhengig direktorat for kriminalomsorgen i erkjennelsen av at dagens regionsinndeling ikke har medført den bedre faglige og administrative styringen som er ønskelig.

Tilbakeføringsarbeidet av innsatte i norske fengsler er etter disse medlemmers oppfatning ikke optimalt. Gjentatt kriminalitet må medføre

straffskjerpelse, samtidig som man har et innhold i soningen som kan bidra til tilbakeføring. For å oppnå dette må det stilles strengere krav til samhandling mellom kommunene og kriminalomsorgen ved tilbakeføring av innsatte. Disse medlemmer ønsker at det skal gjennomføres nulltoleranse mot bruk av narkotika i norske fengsler. Det bør etableres flere hundeeekvipasjer for å hindre innførsel av narkotika i norske fengsler. Flere rusmestringsenheter bør vurderes bygd etter en forutgående evaluering. Disse medlemmer er bekymret for at det mangler en sentral strategi om hva en rusmestringsenhet er og skal være når det gjelder innhold, faglige krav osv.

Kontaktbetjentrollen er etter disse medlemmers syn sentral her, men disse medlemmer etterlyser igjen en evaluering av hvorledes kontaktbetjentrollen praktiseres i det enkelte fengsel. Disse medlemmer viser igjen til kapasitetsproblemene i Nav, og mener mye tyder på at den nye etaten har for mange oppaver og ikke er i stand til å ta seg av de som trenger det mest. Innsatte som skal løslates fra fengsel er en slik gruppe og som trenger særlig tett oppfølging. Disse medlemmer mener tilbakeføringsgarantien i stor grad hviler på den bistand Nav forutsettes å gi innsatte i løslatelsesfasen og etterpå.

Disse medlemmer mener at man umiddelbart må starte et arbeid med å kjøpe soningsplasser til utenlandske straffedømte i deres hjemland, f.eks. via bruk av EØS' finansieringsmekanisme til innsatte som ikke skal bosettes Norge. Parallelt må byråkratiet knyttet til soningsoverføring reduseres betraktelig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet tar konsekvensene av at det er et enormt vedlikeholdsetterslep i norske fengsler og ønsker å styrke bevilgningen til dette arbeidet. Til sammen foreslår disse medlemmer i sitt alternative budsjett å øke rammene til vedlikehold og drift av fengslene med 55 mill. kroner.

Videre vil disse medlemmer sette av penger til å starte arbeidet med opprettelse av fengsler beregnet for utenlandske kriminelles soning. De fleste av disse er mennesker som skal ut av landet, noe som stiller helt andre krav til innholdet i soningen enn der norske borgere skal sone og rehabiliteres. Pengene skal brukes til å finne fornuftige løsninger for omgjøring av egnede eiendommer, som f.eks. nedlagte forsvarsleire. Dette tiltaket vil frigjøre vanlige fengselsplasser for norske kriminelle, øke varetektskapasiteten og få bort soningskøen. Slike fengselsordninger kan gjerne settes ut på anbud og driftes av private.

Disse medlemmer vil påpeke at det bevilges betydelige økninger til drift i fengslene gjennom Fremskrittspartiets alternative budsjett. I denne sammenheng viser disse medlemmer til Trondheim

fengsel og ordningen med «reflekterende samtale» for de innsatte. Dette er et tiltak som fremstår med stor virkning for rehabiliteringsarbeidet og er noe andre fengsler burde ta etter. Videre har ordningen med «stille» soning/refleksjon vist seg å ha en god effekt i andre land. Disse medlemmer ønsker derfor at en vurderer å igangsette en forsøksordning i Norge etter modell fra Kumla-fengselet i Sverige. Slike rehabiliteringstiltak burde også inngå som en del av opplæringen på KRUS. Disse medlemmer er opptatt av at de ulike fengslene har driftsrammer store nok til å kunne implementere slike gode tiltak som er av betydning for tilbakeføringsprosjektet som fengselsoppholdet er.

Disse medlemmer mener man bør tenke nytt hva gjelder løsning av problemer med soningskapasitet. Man har sett at det har vært ledige fengselsplasser i Sverige og i Danmark på tidspunkter hvor det har vært helt fullt i norske fengsler. Man burde derfor se på muligheten for å leie plasser av naboland og således inngå et samarbeid med dem. En slik løsning vil også ta bort de store logistikk- og ressursutfordringene som ligger i lange transporter når fengslene på Østlandet er fulle.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre gjentatte ganger har påpekt behovet for mer kunnskap om effektene av kriminalomsorgens kriminalitetsreducerende arbeid, eksempelvis aggresjonsmestringskurs, rusmestringsbehandling, samtalegrupper eller andre former for adferdsendrende tiltak. Dette er nødvendig for bedre å kunne prioritere mellom ulike former for tiltak, som til en viss grad, utover de rent faglige aspektene, også er et politisk spørsmål. Forskning på dette feltet bør være en prioritert oppgave fremover, etter disse medlemmers oppfatning.

Disse medlemmer viser til at Høyre tidligere har foreslått at det skal etableres egne fengselsavdelinger for utenlandske innsatte som ikke skal oppholde seg i Norge med tilpassede krav til fasiliteter og innhold i soningen. Disse medlemmer konstaterer at dette arbeidet ikke har vært prioritert av regjeringen i etterkant av at statsråden i media ga inntrykk av det motsatte.

Disse medlemmer ønsker å arbeide aktivt for at Norge blir medlem av EU for å bli en del av EUs regime for soningsoverføring og støtter regjeringen i dets arbeid med dette.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen intensivere arbeidet med opprettelse av avtaler om soningsoverføring for

utenlandske kriminelle, samt opprette egne fengselsavdelinger for kriminelle utlendinger.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om å sikre et bedre samarbeid og en klarere ansvarsfordeling mellom strafferettspleien og psykiatri, barnevern, samt utdanningssektoren i løpet av 2011.»

«Stortinget ber regjeringen øremerke midler til utdanning/ansettelse av flere narkotikahunder med fører i fengslene.»

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avvikle all form for soningsrabatter for innsatte i norske fengsler.»

POST 70 TILSKUDD

Komiteen vil trekke fram det viktige og gode arbeidet de frivillige organisasjonene bidrar med til de straffedømte i kriminalomsorgen. Spesielt vil komiteen vektlegge arbeidet som gjøres med tilbakeføring til samfunnet etter endt soning.

Komiteen vil også vise til, og rose, det gode arbeidet Retretten bidrar med i endrings- og attføringsarbeidet overfor straffedømte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter departementets framlegg om å videreføre bevilgningene til Elevator, Foreningen for fangers pårørende, Røde Kors, Kirkens sosialtjeneste og Tyrilistiftelsen, som alle gjør en meget god innsats i tråd med St.meld. nr. 37 (2007–2008).

Flertallet viser til Innst. 2 S (2010–2011) hvor bevilgningen til kap. 430, post 70 Tilskudd til frivillige organisasjoner økes med 1 mill. kroner. Disse midlene skal øremerkes organisasjonen WayBacks viktige arbeid.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet finner det uheldig at finansieringen av ulike interesseorganisasjoner under post 70 ikke er undergitt klare retningslinjer og regler. Disse medlemmer mener dette fører til dårlig forutsigbarhet, noe som gjør at organisasjonene kan få problemer med å gjennomføre normal drift. Disse medlemmer ønsker å få et system med likebehandling av organisasjonene, for eksempel gjennom en grunnbevilgning pr. organisasjon, samt et tilskudd pr. medlem utover dette. Dette vil gjøre organisasjonenes rammevilkår mer forutsigbare.

På ovennevnte bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage klare retningslinjer for fordelingen av midler på kap. 440 post 70 i statsbudsjettet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at frivillige organisasjoner gjør et uvurderlig arbeid med innsatte under soning, i tilbakeføringsprosessen og etter løslatelse. Uten denne innsatsen ville etter all sannsynlighet tilbakefallet til kriminalitet blitt langt høyere. For mange av de løslattes evne til å tilpasse seg livet etter soning er det av stor betydning at de har mulighet til kontakt med andre enn ansatte i kriminalomsorgen, som alternativ til sitt kriminelle nettverk. Dessverre opplever mange av disse organisasjonene og ildsjelene at deres innsats verdsettes høyere i festtaler enn i økonomiske prioriteringer. Disse medlemmer ønsker å gjennomføre en kraftig dreining av midler til private og ideelle organisasjoner som driver effektivt tilbakeføringsarbeid av innsatte i norske fengsel, og dermed sikre større forutsigbarhet for disse organisasjonene. Disse medlemmer viser til at Høyre ved behandlingen av inneværende års budsjett, og ved revideringen av dette, doblet støtten til dette viktige arbeidet. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det ble avsatt 3,5 mill. kroner til frivillige organisasjoners tilbakeføringsarbeid.

Kap. 3430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Komiteen viser til viktigheten av fengselsbetjentenes rolle i straffegjennomføringen. Regjeringens økte fokus på kvalitet i innholdet i soningen og på rehabiliterende metoder og tiltak, må følges opp med tilfredsstillende bemanning av kvalifisert personell i de ulike fengslene. Komiteen registrerer at arbeidet med en bemanningsanalyse for kriminalomsorgen vil bli startet i 2011. Komiteen er videre fornøyd med at antallet aspiranter til utdanning ved Kriminalomsorgens utdanningscenter økes med to klasser i 2011 slik at antallet aspiranter for opptak blir 200. Komiteen vil også gi skryt til KRUS som aktivt rekrutterer aspiranter med lokal tilknytning til områder og fengsler der behovet for nye betjenter er størst.

Komiteen understreker viktigheten av at ansatte ved KRUS og aspirantene sikres et godt arbeidsmiljø. Komiteen viser til at fengselsyrket er

krevene og forutsetter god kompetanse. Komiteen er derfor fornøyd med at det i 2010 ble igangsatt et obligatorisk etter- og videreutdanningskurs, Kompetanseløftet, for å sikre at ansatte i fengsel og friomsorg har god kompetanse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det fortsatt er ufaglærte ansatte i norske fengsler samtidig som en del stillinger fortsatt står ledige. Dette medfører at man i større grad trenger godt kvalifisert personell til å jobbe i kriminalomsorgens institusjoner. Med godt kvalifisert personell øker man sikkerheten både for de innsatte og de ansatte. I tillegg har man bedre muligheter til å tilrettelegge for høy kvalitet på innholdet i soningen. Disse medlemmer vil derfor i sitt alternative budsjett bevilge 5 mill. kroner til fortsatt høyt opptak på KRUS.

Kap. 3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen mener det er viktig at det kontinuerlig jobbes for å få mer politikraft ut av de tilgjengelige ressursene.

Komiteen har registrert at det er store utfordringer knyttet til politietatens IKT-systemer. I 2010 er det satt av om lag 180 mill. kroner til IKT-tiltak, og i 2011 er det lagt opp til at det skal brukes om lag 250 mill. kroner til dette formålet. Komiteen mener det er viktig med en grundig avklaring av hvilke behov som finnes på IKT-feltet i politietaten, slik at man snarlig kan iverksette det høyst nødvendige fornyings- og forbedringsarbeidet på IKT-området i politietaten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er meget positivt at regjeringen fortsetter innsatsen for å skape mer trygghet og mindre kriminalitet i Norge. Etter den massive økningen av politibudsjettet, i 2010 på 1,3 mrd. kroner, foreslår regjeringen å øke politibudsjettet med ytterligere 547 mill. kroner i 2011. Den reelle veksten i politibudsjett, er på ytterligere ca. 100 mill. kroner på grunn av at oppgaver og tilhørende bevilgninger er overført til andre etater, lavere budsjettering av tilskudd til EUs yttergrensefond, med mer. Flertallet viser til at denne budsjettøkningen skal bidra til å sikre at politietaten har tilstrekkelig bemanning og kompetanse for de oppgavene som skal utføres.

Flertallet viser til at erfaringene fra bruken av barnehus er svært positive. Flertallet viser til at arbeidet med å beskytte barn har meget høy prioritet, og tilbudet med barnehus ble tilgjengelig i alle helse-regioner og således landsdekkende i 2008. I 2010 ble det sjuende barnehuset opprettet i Stavanger. Flertallet viser til at Ålesund vil være neste by hvor det er aktuelt å etablere barnehus.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil påpeke at ordningen med barnehus har virket en tid og at man derfor har gjort seg noen erfaringer. Disse medlemmer legger stor vekt på at alle barnehusene skal fungere optimalt. Det er derfor viktig med kunnskapsoverføring om egne erfaringer mellom de ulike barnehusene, slik at tilbudet stadig kan forbedres. Disse medlemmer har registrert at enkelte har vært kritiske til deler av ordningen, noe det er viktig å ta med i videre forbedringsprosesser. Disse medlemmer ønsker derfor at man setter i verk en evaluering av effektene ved barnehusenes rolle i straffesaksarbeidet.

Disse medlemmer viser til at erfaringene fra bruken av barnehus er svært positive. Disse medlemmer ser det som ønskelig at ordningen med barnehus reelt sett er landsdekkende. For å nå dette målet ser disse medlemmer det som nødvendig at det igangsettes en prosess for å etablere barnehus i Ålesund. Disse medlemmer vil fremheve at statsråden og representanter fra regjeringspartiene gjentatte ganger har påpekt behovet for et barnehus i Ålesund.

Disse medlemmer viser til at politiet har vært gjennom et år med nedbemanning. Dette til tross for de økte bevilgninger som ble gitt i budsjettet i fjor. I tillegg til dette står nå nær 85 nyutdannede politifolk uten jobb, og dette kan stige ved utgangen av året når enkelte korte vikariater går ut.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil spesielt trekke frem situasjonen i Sunnmøre politidistrikt der man nå har 1 tjenestemann pr. 1 000 innbygger og lavest ressursdekning fordelt på antall innbyggere. Dette går på sikkerheten løs for publikum, og det er behov for at grep tas raskt. Av denne grunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øremerke midler til umiddelbar opptrapping av bemanningen i Sunnmøre politidistrikt.»

Disse medlemmer mener det må iverksettes strakstiltak for å få alle politistudenter i jobb og samtidig hindre at flere stillinger kuttes i de ulike distriktene. Disse medlemmer mener det er en skan-

dale at justisministeren har lovet alle nyutdannede jobb, samtidig som bevilgningene uteblir.

Disse medlemmer vil ha en slutt på usikkerheten den enkelte politistudent må føle med dagens bevilgningspraksis fra de rød-grønne. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer foreslår å innføre en garantiordning der den enkelte politistudent får rett til jobb ved bestått treårig politiutdanning ved Politihøgskolen. På denne måten sikrer man at den enkelte student blir i etaten ved endt utdanning og således kan nyttes til synlig operativt arbeid. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer følgende:

«Stortinget ber regjeringen innføre en garanti for arbeid til alle politistudenter som består den treårige politiutdanningen slik at de får rett til jobb. Garantien skal gjelde frem til målet om 2 tjenestemenn pr. 1 000 innbygger er oppnådd.»

Disse medlemmer mener man også må sikre politiet driftsmidler til de stillingene som kommer ekstra. Dersom politimestrenes frie midler innskrenkes for hver nye stilling som kommer, vil handlefriheten og evnen til å prioritere krysse tilsvarende.

Disse medlemmer mener man i større grad må få inn sivilt utdannede til å fylle opp stillinger som ikke krever politiutdannelse. På denne måten frigjør man politiresurser som kan dekke stillinger som nå står ubesatt på kort tid. Disse medlemmer ønsker fortsatt styrket bevilgning til dette tiltaket. For å nå målet om 2 tjenestemenn pr. 1 000 innbyggere i politiet er det fortsatt viktig å satse på seniortiltak, slik at man får erfarne tjenestemenn til å stå i etaten utover oppnådd pensjonsalder. Disse medlemmer vil derfor bevilge penger i sitt alternative budsjett til dette formålet også i år.

Etter disse medlemmers oppfatning er det viktig at driftsbudsjettene øker samtidig som man foretar en opprusting på bemanningssiden. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer i sitt alternative budsjett øker driftsbudsjettet til politiet med 310 mill. kroner, hvorav 90 mill. kroner går til Oslo.

Videre ønsker disse medlemmer at politiet får PC i sine kjøretøyer. Dette vil sikre bedre informasjonsflyt og oppdatering til patruljer som er under utrykning. Tiltaket vil føre til at politifolk står vesentlig bedre rustet når de møter på et ulykkessted og lignende etter utrykning. I denne sammenheng vises det til at norske EØS-midler har blitt brukt til å gjøre mobile PCEr til standardutstyr for polske politifolk. Det er ingen grunn til at østeuropeiske politietater skal være bedre utrustet enn den norske. På denne bakgrunn bevilges det 5 mill. kroner i det alternative budsjettet til oppstart av et prøveprosjekt med PCEr i politiets kjøretøyer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er opptatte av større effektivitet i arbeidet med DNA-analyser. I den forbindelse viser disse medlemmer til at RMI i utgangspunktet ikke er en analyseinstitusjon, men en forskningsavdeling. Mye kan tyde på at RMI ikke har taklet overgangen til arbeidet med den nye DNA-reformen. Dette har i sin tur gått utover etterforskningsarbeidet i politiet. Disse medlemmer viser til at det finnes et delvis privat eid og akkreditert DNA-laboratorium i Stavanger, GENA. Dette laboratoriet er klart til å gjøre oppgaver knyttet til DNA-håndtering for politiet. Etter disse medlemmers oppfatning vil GENA kunne bidra slik at man opplever lavere saksbehandlingstid, høyere kvalitet og lavere utgifter i forbindelse med DNA-arbeidet. For disse medlemmer er det meningsløst at kun det faktum at GENA er delvis privat eid, skal være årsak til at de ikke får bidra.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet finner det langt mer forsvarlig at det sertifiserte GENA tar seg av DNA-analyser for politiet så lenge situasjonen på RMI er så vidt kaotisk som nå. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen overføre deler av oppgaveporteføljen Rettsmedisinsk Institutt (RMI) har knyttet til DNA-analyser for politiet til GENA i Stavanger inntil RMI er klare til å gjøre oppgavene tilfredsstillende og har oppnådd nødvendig sertifisering.»

Disse medlemmer er opptatte av å fjerne merverdiavgiften ved kjøp av kjøretøyer til politiet. Det er meningsløst at politiet skal betale denne avgiften når alle andre utrykningsetater slipper. Med den ressursituasjonen politiet befinner seg i nå, er avgiftslette et vesentlig grep for at politidistriktene skal få gjort nødvendige investeringer.

Disse medlemmer ser at politietaten har et vesentlig behov for oppdatert materiell. Dette gjelder først og fremst IKT-utstyr og kjøretøyer, men også sikkerhetsutstyr. I fjor ble 180 mill. kroner inndratt fra distriktenes driftsbudsjett for å bygge ned etterslepet på IKT-investeringene. Det planlegges å inndra 250 mill. kroner av neste års driftsbudsjett. En slik måte å finansiere investeringssetterslepet hemmer den daglige kriminalitetsbekjempelsen.

Disse medlemmer vil fremheve den store betydningen riktige investeringer har for at politiet skal kunne utføre en effektiv tjeneste. Disse medlemmer ønsker å opprette et investeringsbudsjett (ny post), der det settes av midler slik at politiets utstyr blir betydelig oppgradert de nærmeste årene.

270 mill. kroner settes av på årets alternative budsjett fordelt med 40 mill. kroner til politiet i Oslo og 230 mill. kroner til resten av landet.

Disse medlemmer viser til en rekke nye tiltak og oppgaver som har blitt innført de siste 15 årene og som har berørt politiets virksomhet. Disse tiltakene har medført økt ressursbruk i politiet uten at etaten har fått tilført tilsvarende ekstra ressurser. Politiets Fellesforbund har anslått at over 100 nye oppgaver/tiltak har influert på ressursbruken. Disse medlemmer er opptatte av å få en oversikt over omfanget av disse oppgavene og hvilken størrelsesorden nødvendige bevilgninger til kompensasjon ligger på.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en oversikt over nye oppgaver og tiltak som har påvirket ressursbruken i politiet de siste 15 årene og hvilken innflytelse disse oppgavene har hatt for ressursbruk i politiet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å styrke politiets driftsbudsjett med totalt 300 mill. kroner. Slik ville Høyre ha sikret at den helt nødvendige IKT-oppgraderingen ikke går på bekostning av politiets evne til å forebygge, forhindre, etterforske og påtale kriminalitet.

Disse medlemmer vil fremheve at politiets viktigste oppgave er å sikre befolkningens trygghet. Disse medlemmer viser til at Høyre derfor har utarbeidet en omfattende Krimplan. I denne understrekes det at fravær av lokalt politi gir grobunn for kriminalitet. Disse medlemmer godtar ikke at det utvikler seg lovtomme rom i samfunnet, hvor vår evne til å slå ned på kriminalitet reduseres. Risikoen for at kriminelle blir tatt blir mindre og sannsynligheten for kriminalitet øker. Etter Høyres oppfatning er norsk politi for dårlig bemannet i dag. Politidirektoratets bemanningsrapport «Politiet mot 2020» anviser hvordan politidekningen innen 2020 skal økes med ca. 2 700 polititjenestemenn, fra nivået i 2008. Under forutsetning av at dette oppnås, vil politidekningen i Norge i 2020 være ca. 2,0 polititjenestemenn per 1 000 innbyggere. Våre naboland har ifølge bemanningsrapporten en langt høyere politidekning i dag, og arbeider aktivt for å øke den ytterligere. Disse medlemmer viser til at politidekningen i Norge dessverre ikke er økende. SSB offentliggjorde i november 2010 statistikk som viser at antallet politiårsverk per innbygger har ligget stabilt, med 1,6 politiårsverk per 1 000 innbyggere fra 2005 til 2009.

Dette skyldes at økningen i antallet politiårsverk har hatt omtrent samme utvikling som befolkningsveksten.

Disse medlemmer viser til at en stor andel av årets uteksaminerte fra Politihøgskolen fremdeles ikke har fått jobb i politiet, og mange av de som er tilsatt er i kortere vikariater. Sommeren 2011 uteksamineres ytterligere ca. 430 nye polititjenestemenn fra Politihøgskolen. Et samlet storting står bak den økningen i opptaket til Politihøgskolen som startet under Sentrum-/Høyre-regjeringen, og er videreført av dagens regjering. Disse medlemmer frykter at en vil miste den historiske muligheten en nå har til å få et massivt løft i antallet ansatte i politiet hvis ikke politiet har driftsbudsjetter som gjør det mulig å ansette de nyutdannede i politiet. Høyre frykter en stor overgang fra politiet til andre yrker som et resultat av dagens underbudsjettering av politiet. Disse medlemmer vil understreke at opptaket til Politihøgskolen og KRUS står i en særstilling i justissektoren. Ettersom det er politisk bestemt hvor mange studenter som skal tas opp til hvert studium, er det også et klart politisk ansvar å legge til rette for at det er midler i relevante etater til fortløpende å ansette de nyutdannede. Utviklingen den senere tiden har dessverre vist at dette ikke er tilfellet i politiet. Disse medlemmer viser til at Høyre har et mål om en massiv økning i politikraften i Norge frem mot 2015, med totalt 2 000 flere polititjenestemenn enn det som forutsettes i bemanningsrapporten. Dette krever klare politiske prioriteringer, og er gjennomførbart hvis viljen til å bevilge midler er tilstede. Med dette som bakteppe imøteser disse medlemmer en mer offensiv tilnærming på dette området fra regjeringens side.

Disse medlemmer viser til at Økokrim har en særstilling i kraft av å være det fagorganet i etaten som skal etterforske og påtale økonomisk kriminalitet. Den alvorlige organiserte kriminaliteten henger nært sammen med økonomisk kriminalitet. Store summer fra organisert kriminalitet hvitvaskes hvert år gjennom tilsynelatende legale foretak. Økokrim må derfor til enhver tid være rustet til å møte det endrede kriminalitetsbildet de organiserte kriminelle utgjør. For å sikre tilstrekkelige ressurser til dette viktige arbeidet avsatte Høyre 5 mill. kroner til Økokrim i sitt alternative statsbudsjett.

Disse medlemmer viser til at Høyre har fremmet en lang rekke representantforslag som i sum viser hvordan Høyre fører en helhetlig justispolitikk som er et reelt alternativ til regjeringens linje i en rekke spørsmål.

Det målrettede arbeidet mot organisert kriminalitet har ikke vært godt nok, og disse medlemmer viser til at Høyre den 12. mai 2010 fremmet et omfattende representantforslag, Innst. 50 S (2010–2011)

og Dokument 8:137 S (2009–2010), som viste hvordan den organiserte kriminaliteten kan bekjempes bedre enn i dag. Riksrevisjonens undersøkelse av politiets innsats mot organisert kriminalitet, Dokument 3:10 (2009–2010), viste forbedringspotensialet på en rekke områder. Disse medlemmer har merket seg at Politidirektoratet og politidistriktene har tatt undersøkelsen på alvor, og foretatt justeringer av sine arbeidsmetoder og samarbeidsrutiner. Det er positivt at den sentrale satsingen fra Politidirektoratet har økt, med opprettelsen av samordningsorganet og tildeling av øremerkede tilskudd til politidistriktenes arbeid mot organisert kriminalitet etter omfanget i distriktet eller særlige utfordringer politidistriktene møter. Arbeidet mot den alvorlige organiserte kriminaliteten må ikke begrenses av ressursmangel. Høyre avsatte derfor 10 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett til fordeling blant politidistriktene og særorganene, for at innsatsen skal kunne økes ytterligere. Det forutsettes at dette ville ha blitt tilført utover en videreføring av dagens nivå.

Disse medlemmer vil fremheve at sivilt ansatte utgjør en verdifull ressurs i politiet. Høyre har i flere år påpekt behovet for et økt antall sivilt ansatte i politiet, og fulgt dette opp med forslag til bevilgninger i Høyres alternative statsbudsjett. Oppgaver det ikke kreves politifaglig utdanning og bør utføres av andre enn polititjenestemenn. Slik frigjøres politikraft til politiets kjerneoppgaver. Disse medlemmer mener at effekten av arbeidet de sivilt ansatte gjør kan bedres, og representanter fra Høyre fremmet derfor den 14. juni 2010 forslag om nasjonal strategi for økt og bedre bruk av sivil kompetanse i politiet, Innst. 49 S (2010–2011) og Dokument 8:155 S (2009–2010).

Disse medlemmer viser til representantforslaget fra Høyre om bevaring av nærpolitimodellen og gjennomføring av en bredt anlagt politistudie, Innst. 52 S (2010–2011) og Dokument 8:157 S (2009–2010), fremmet den 14. juni 2010. Disse medlemmer har ved flere anledninger påpekt at regjeringen har manglet en helhetlig tilnærming til de kriminalitetsmessige utfordringene Norge står overfor – og hvordan politiet bør dimensjoneres og utrustes for å kunne møte disse utfordringene på en egnet måte. Politiets bemanningsrapport «Politiet mot 2020» viser hvordan en politidekning på 2,0 tjenestemann per 1 000 innbyggere kan nås. En politistudie slik den er foreslått fra Høyre har ikke et slikt snevert perspektiv. Det er et stort behov for en bred gjennomgang av hva som er politiets kritiske grense for bemanning i hvert enkelt politidistrikt. Etter disse medlemmers oppfatning er fraværet av dette grunnleggende planleggings- og beredskapsverktøyet en av de vesentlige svakhetene ved dagens politietat. Stortinget som bevilgende myndighet har et

svært mangelfullt beslutningsgrunnlag for sin behandling av politiets samlede budsjett, når det ikke finnes konkrete oversikter over hva bevilgningene vil føre til av kapasitet på politidistriktenes driftsbudsjetter.

Utbredelsen av aggressiv og sjenerende tigging har vokst markant de senere årene, og disse medlemmer viser i den forbindelse til representantforslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Anders B. Werp og Elisabeth Aspaker om bekjempelse av aggressiv tigging via skjerpede politivedtekter mv., Innst. 53 S (2010–2011) og Dokument 8:158 S (2009–2010), fremmet den 14. juni 2010. For disse medlemmer er det viktig at slike problemer kan løses lokalt. Kommunenes adgang til å regulere hvilke former for tigging, eller annen innsamlende virksomhet, som skal tillates i sine lokalmiljøer, bør derfor økes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at aggressiv tigging i dag er forbudt etter dagens regelverk. Etter politiloven kan politiet bortvise tiggere som forstyrrer den offentlige ro og orden eller som opptrer utilbørlig overfor enkeltpersoner. Flertallet vil framheve de tiltakene som regjeringen har gjort særlig for å komme den organiserte tiggingen til livs. Flertallet er fornøyd med at straffeloven nå har hjemmel for at straffeforfølgningen kan rettes mot bakmenn i stedet for tiggeren. Flertallet vil understreke at tigging har flere komplekse årsaker og at målrettede sosialpolitiske virkemidler er den beste løsningen for å unngå at folk blir tiggere. Flertallet viser videre til at politivedtektene gir rom for å innføre meldeplikt for alle som skal samle inn penger, også tigging. Denne muligheten er tatt i bruk flere steder, blant annet i Bergen hvor resultatene har vært gode.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at et vesentlig element i en god kriminalpolitikk er effektive tiltak for å hindre tilfang av unge til kriminelle aktiviteter, og Høyre fremmet den 14. juni 2010 derfor forslag om bedre forebyggende tiltak, tidligere og tydeligere reaksjon for å hindre unges rekruttering til kriminalitet, Innst. 48 S (2010–2011) og Dokument 8:159 S (2009–2010).

Disse medlemmer viser til det akutte behovet for å oppgradere politiets IKT-systemer, et behov som har vært kjent i lang tid. Regjeringen har allikevel bevisst valgt å utsette de nødvendige oppgraderingene. I kontroll- og konstitusjonskomiteens høring om Riksrevisjonens undersøkelse av politiets innsats mot organisert kriminalitet, Dokument 3:10 (2009–2010), uttalte politidirektøren at det fra politiets side har vært et sterkt ønske om å prioritere IKT-oppgra-

deringer fra 2006, men at dette ikke har blitt godkjent fra politisk ledelse i Justisdepartementet. Til tross for denne klare anbefalingen fra politiet selv, er det ikke i regjeringens fremlagte statsbudsjett, ei heller i statsbudsjettet for 2010, klare angivelser av hvilken kostnad IKT-investeringene vil medføre for politiet. Det er utilfredsstillende for Stortingets budsjettarbeid at så omfattende kostnader ikke synliggjøres. I tiden etter at statsbudsjettet ble lagt frem, har det fremkommet at regjeringen forventer at anslagsvis 250 mill. kroner vil holdes tilbake fra politidistriktenes driftsbudsjetter for å finansiere den delen av IKT-oppgraderingen som skal gjennomføres i 2011.

Disse medlemmer vil understreke behovet for rask og rettssikker analyse av DNA-prøver fra åsteder for kriminalitet. Ved en hurtig avklaring om DNA-prøvene tilhører personer i DNA-registeret vil politiet kunne arbeide mer effektivt og målrettet enn i dag. Både for ofrene for kriminalitet, mistenkte og siktede har redusert analysetid og økt kvalitet stor betydning. Med dette som bakteppe er det med undring disse medlemmer registrerer at regjeringen nok en gang avviser å la private akkrediterte analyseinstitutt analysere politiets DNA-prøver. Fra Høyres side har det vært fremmet forslag om dette i Stortinget, Innst. 164 S (2009–2010) og Dokument 8:34 S (2009–2010). Regjeringen stemte forslaget ned. Disse medlemmer viser til at Høyre omdisponerte 15 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett for å ta i bruk tilgjengelig analysekapasitet ved private analyseinstitutter.

Disse medlemmer vil påpeke at det innen justissektoren er store innsparings- og effektiviseringspotensial. Drift og vedlikehold av bygningsmasse og materiell utgjør store kostnader for de enkelte politidistriktene. Det må stilles klare krav til håndtering av anskaffelser, energiforbruk og rutiner for enheter som skal skaffe nye lokaler. En felles innkjøpsstrategi for sektoren, med samhandling mellom etatene og standardisering av prosessene, kan også frigjøre betydelige ressurser. Sett i lys av politiets totale investerings- og driftsbudsjetter bør innsparingene kunne bli store på disse områdene.

POST 70 TILSKUDD (VEDR. MIDLER TIL OPPFØLGING AV PROSTITUERTE)

Komiteen viser til at det i forbindelse med innføringen av forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester, ble opprettet en prosjektpott på 10 mill. kroner hvor organisasjoner og myndigheter kan søke om støtte til tiltak som kan hjelpe kvinner og menn ut av prostitusjon, samt redusere etterspørselen. 0,3 mill. kroner av midlene benyttes til å administrere ordningen. Komiteen vil understreke viktigheten av dette arbeidet. Komiteen viser til at midlene i 2010 blant annet har gått til tiltak i regi av Prosjektet, Kirkens

bymisjons tiltak i Oslo og Bergen, Krisesentersekretariatet, Oslo Krisesenter, Reform ressurscenter for menn, Maritastiftelsen, ALF AS (Senter for arbeidslivsforberedelse – kommunalt selskap i Bergen) og Frelsesarmeen, samt til Trondheim kommune for å styrke arbeidet forankret i byens helhetlige handlingsplan mot prostitusjon og menneskehandel.

Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 441 Oslo politidistrikt

Komiteen viser til at Oslo politidistrikt, ved siden av de tradisjonelle politioppgavene, har ansvaret for landsomfattende oppgaver innen blant annet etterretning, narkotika- og antiterrorbekjempelse. Oslo politidistrikt har videre et særskilt ansvar for å ivareta kongefamiliens sikkerhet, sikring av ambassader og sikkerhet under statsbesøk og andre større arrangementer som legges til Oslo.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener derfor det er viktig at Oslo politidistrikt har tilstrekkelige ressurser og er fornøyd med at bevilgningen til distriktet foreslås økt med om lag 86 mill. kroner i 2011. Fra 31. mai 2009 til 31. mai 2010 er antall årsverk (både polititjenestemenn, jurister og sivile) i Oslo Politidistrikt økt med 146. Flertallet viser til at Oslo politidistrikt per 1. mai 2010 hadde en bemanning på 2 544 årsverk og er positiv til at budsjettet for 2011 inneholder forslag om å tilføre 22 nye årsverk til Oslo politidistrikt. Flertallet har merket seg at det fortsatt arbeides med å finne en permanent base for politihelikopteret i Oslo.

Flertallet er kjent med ideen om å samlokalisere politihelikopterbasen med et bygg og treningscenter for politiets beredskapstropp og det øvrige politiet.

Flertallet mener det er viktig at innsatsen for å forebygge voldtekter økes, og er derfor tilfreds med at Oslo politidistrikt får i oppdrag å utarbeide en strategi for forebygging av voldtekt. Strategien vil omfatte både såkalte overfallsvoldtekter og voldtekter i nære relasjoner. Flertallet er tilfreds med at det som ledd i denne strategien skal arbeidet mot voldtekt synliggjøres og konkretiseres i Oslopolitiets strategiske planer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at politiet i Oslo står overfor spesielle utfordringer som følge av at det er landets hovedstad. Som Norges fremste utstillingsvindu

for turister og andre besøkende, er det av stor betydning at hverdagskriminalitet og åpenlyse narkotikaforbrytelser blir håndtert effektivt her.

Disse medlemmer mener videre at Oslopolitiet har spesielle problemer knyttet til gjengkriminalitet samt grovere voldskriminalitet sammenliknet med det man erfarer i resten av landet. Det kreves derfor forholdsmessig ekstra ressurser for å bekjempe kriminalitet effektivt her. Også spesielle utfordringer knyttet til prostitusjon og menneskehandel krever en forholdsmessig større rustning av politiet i Oslo.

Disse medlemmer viser også til at Oslo politidistrikt ble tvunget til å kjøpe ut politihelikopteret tidligere i år. Dette har ført til nedbemanning og et svært trangt driftsbudsjett. Dette har sammen med avgivelsen av midler til IKT gjort at Oslopolitiet har måttet nedbemanne med over 50 stillinger i år.

Disse medlemmer mener ovennevnte forhold gjør bemanningskrisen i politiet ekstra merkbar i Oslo. Situasjonen i dette politidistriktet er så prekær at strakstiltak er ekstremt nødvendig.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer i sitt alternative budsjett at det settes av 15 mill. kroner til å få ansatt flere sivilt ansatte. I ekstrabevilgningen på 90 mill. kroner på resten av driftsbudsjettet ligger blant annet midler til stimulerende seniortiltak.

Disse medlemmer finner det uforvarsvarlig at politihelikopteret har blitt satt på bakken i perioder i år på grunn av inndratte midler som har gått til IKT. Dette skader operativiteten i politiarbeidet og er unødvendige ressursbesparelser i norsk politi. Disse medlemmer mener man minst må ha ett helikopter disponibelt til enhver tid og bevilger således 8 mill. kroner ekstra til politiet i Oslo i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer ønsker å opprette et investeringsbudsjett (ny post) for politiet i Oslo og viser til begrunnelse gitt under tilsvarende kap. 440.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å avsette 80 mill. kroner til Oslo politidistrikt. Disse medlemmer vil fremheve at Oslo, i kraft av å være hovedstad, har kriminalitetsutfordringer som resten av landet i liten grad møter. Politidekningen i Oslo er eksempelvis vesentlig dårligere i dag enn for 20 år siden. Disse medlemmer vil berømme byrådet i Oslo kommune som i 2008 gikk til det drastiske skritt å leie inn vektere for å fjerne problemene med narkotikaselgere langs Akerselva og nedre Grünerløkka. Resultatet var at narkotikasalget gikk ned og trivselen opp. Slik skapes de trygge lokalsamfunnene i praksis. Dette er oppgaver som ligger til politiet, og som et tilstrekkelig finansiert og

bemannet politi kan og skal håndtere. Disse medlemmer merker seg at beboerne i området nå opplever situasjonen som like ille som tidligere. Disse medlemmer godtar ikke at fraværet av politi skaper lovtomme rom. Oslo har en rekke særlige utfordringer – både kriminalitetsbekjempende i kraft av å være hovedstad og forebyggende arbeid rettet mot byens mange barn og unge. Disse medlemmer mener at politiet i Oslo må kompenseres for disse utfordringene.

Kap. 3441 Oslo politidistrikt

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Flertallet viser til tallene for studentopptak til Politihøgskolen i perioden 2002–2011 er som følger:

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
240	240	288	360	360	432	432	552	720	720

Flertallet er meget fornøyd med den opptrappingen som har funnet sted siden 2005.

Flertallet viser til at det per 16. november 2010 var 311 nyutdannede fra Politihøgskolen i 2010 som er ansatt i politietaten, og per samme dato var det 57 studenter som ikke hadde bestått eksamen. Per 16. november 2010 var det 207 ledige polititjenestemannsstillinger i Norge. Om lag 60 studenter fra 2010-kullet var på samme dato uten jobb i politietaten. Flertallet legger til grunn at de aller fleste av disse vil få jobb i politietaten i løpet av vinteren 2010–2011, slik som tilfellet var vinteren 2009–2010 da 95 pst. av årskullet fra 2009 hadde fått jobb.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at regjeringen ikke har presentert konkrete tidsplaner for når ny politihøgskole skal være klar til bruk. Disse medlemmer mener at dette spørsmålet må avklares snarest mulig. Det er lite tilfredsstillende at Politihøgskolen tilbyr utdanning i midlertidige lokaler, som ikke er godt nok tilpasset utdanningen. Disse medlemmer vil understreke at ny politihøgskole må ligge i geografisk nærhet til Oslo, slik Politihøgskolen og Politidirektoratet ønsker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at nyttige bemanningstiltak er satt i verk og finner dette positivt. Politiet har imidlertid fortsatt utfordringer knyttet til personellressurser, noe som gjør det viktig med flere tiltak. Disse medlemmer vil omdisponere noen av plassene på Politihøgskolen til modulbaserte utdanningsplasser, slik at enkelte med spesialkompetanse fra tidligere,

Kap. 442 Politihøgskolen

Komiteen er fornøyd med at regjeringen viderefører det rekordhøye studentopptaket til Politihøgskolen på 720 studenter i 2011 og at politiutdanningen videreføres ved Politihøgskolen i Oslo, Bodø, Kongsvinger og Stavern. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Politihøgskolen med 65 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener videre at det er positivt at det legges opp til å sette av midler for å sørge for at ferdigutdannede politihøgskolestudenter skal kunne få tilbud om jobb i politi- og lensmannsetaten.

eller som skal ta seg av merkantile støttefunksjoner, kan gjennomføre et kortere utdanningsløp.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at økningen i antall studenter ved Politihøgskolen er en videreføring av den økningen som ble startet av sentrum/Høyre-regjeringen fra 2003 til 2005. Disse medlemmer viser videre til St.prp. nr. 1 (2000–2001), kap. 442 Politihøgskolen, fremlagt av regjeringen Stoltenberg I, hvor det står:

«Studieåret 2000–2001 vil Politihøgskolen ha 240 studenter i 1. studieår, 248 studenter i 2. studieår og 432 studenter i 3. studieår. Sett i forhold til faste stillinger pr. 01.08.2000 vil dette innebære at det i perioden 2001–2003 uteksamineres 550 flere studenter enn det man forventer å ha stillinger til. Det er da tatt hensyn til en forventet avgang på 100 tjenestemenn/-kvinner i 2001, 140 i 2002 og 130 i 2003.

Det er først og fremst samfunnets og etatens behov sett i forhold til kriminalitetsutviklingen, som skal legges til grunn for utdanning av tjenestemenn og -kvinner til politietaten. Antall studenter på grunnutdanningen fastsettes av Justisdepartementet med utgangspunkt i å sørge for at politiet tilføres tilstrekkelig kompetent arbeidskraft. Bevilgningen på kap. 442 er fastsatt ut fra samme opptak i 2001 som i 2000, dvs. om lag 240 studenter.»

Disse medlemmer legger til grunn at dagens regjeringspartier, i ettertid, har erkjent at forhåpningene til omfanget av politiressurser som kunne frigjøres ved politireformen var for optimistiske. Disse medlemmer viser videre til at opptaket til Politihøgskolen ble videreført med 240 studenter i regjeringen Stoltenberg Is statsbudsjett for 2001. Opptakene til Politihøgskolen var i 1998 på 432 studenter og i 1999 på 248 studenter. Disse medlemmer viser også til Arbeiderpartiets, Sosialistisk

Venstrepartiet og Senterpartiets alternative budsjettforslag for årene 2001 til 2005. I denne perioden hadde dagens regjeringspartier ikke ett eneste forslag om å øke opptaket til Politihøgskolen utover det som ble foreslått av regjeringen. Med dette som bakteppe er det med undring disse medlemmer registrerer at regjeringspartienes medlemmer i komiteen, med stor patos, fremhever at opptaket til Politihøgskolen i perioden 2001 til 2005 er grunnen til at dagens politidekning er for lav. Disse medlemmer viser videre til at det i regjeringspartienes alternative statsbudsjett for disse årene ikke ble foreslått mer penger til politiet enn det sentrum/Høyre-regjeringen bevilget.

Kap. 3442 Politihøgskolen

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at alle ledd i straffesaksjeden styrkes slik at sakene blir behandlet effektivt. Påtalemyndighetens oppgaver utgjør en viktig del av dette bildet og må derfor styrkes med ytterligere 3 mill. kroner. Disse medlemmer foreslår dette i sitt alternative budsjett.

Kap. 446 Den militære påtalemyndighet

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 448 Grensekommisjonen

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 450 Sivile vernepliktige

Komiteen viser til at innkallingspraksisen for sivile vernepliktige står i forhold til behovet for vernepliktige mannskaper i Forsvaret. Siviltjenesteforvaltningens kapasitet er tilpasset nedgangen i mannskaper, til om lag 200 årsverk. Komiteen støtter en reduksjon i bevilgningen som følge av dette.

Kap. 3450 Sivile vernepliktige, driftsinntekter

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 451 Samfunnssikkerhet og beredskap

Komiteen har merket seg at omstillingen i Sivilforsvaret medfører at inntekter som følge av utnyttelsen av ledig kapasitet ved Sivilforsvarets skoler og anlegg blir redusert. Komiteen har også merket seg at utgiftssiden ikke blir nedjustert tilsvarende som en følge av dette, og viser til merknader under kap. 3451.

Komiteen viser til at alle ordinære driftsutgifter og investeringer for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) med underliggende driftsenheter, herunder Sivilforsvaret, skoler og regionkontorer, skal dekkes av post 1 Driftsutgifter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, registrerer at bevilgningen til drift øker nominelt med 25,2 mill. kroner til om lag 569 mill. kroner i 2011 og at deler av økningen forklares med aktiviteter på Norges brannskole, som tidligere ikke har vært budsjettet. Flertallet viser til at alle statlige virksomheter skal benytte de til enhver tid tilgjengelige ressurser til å dekke prioriterte behov, så også Sivilforsvaret. Flertallet peker på at det til Sivilforsvaret er anskaffet utstyr til mannskaper i større omfang enn hva budsjettstyrkingen i 2010 alene ga rom for. Flertallet har merket seg at Sivilforsvaret så langt i 2010 har anskaffet ny innsatsbekledning til mer enn 2 000 personer, samt nye hjelmer og støvler til om lag 50 pst. av mannskapene. Flertallet er kjent med at anskaffelse av innsatsbekledning vil bli videreført i 2011.

Flertallet har merket seg det gode samarbeidet mellom Nasjonalt utdanningscenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB) og relevante sivile institusjoner/fagmiljøer og Forsvarets kompetansmiljøer og at dette har tilført både god bredde og kvalitet i opplæringstilbudet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre understreker at Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs for nød- og beredskapsetatene ved håndtering av store og spesielle hendelser, og en viktig aktør i den norske redningstjenesten. Det forebyggende arbeidet med samfunnssikkerhet er beskrevet i St.meld. nr. 22 (2007–2008). Sivilforsvaret er en vesentlig bidragsyter til arbeidet for økt samfunnssikkerhet, og det er tildelt et viktig ansvar i denne sammenhengen. Samtidig som Stortinget har tildelt Sivilforsvaret et betydelig ansvar, så er det også klare forventninger om at etaten skal driftes og organiseres på en kosteffektiv måte.

Disse medlemmer viser til at ulike naturkatastrofer de siste årene har vist et prekært behov for investeringer i Sivilforsvaret. Såleng på vernesko har

smeltet under brannslukking og brannslangene er morkne. I St.meld. nr. 22 (2007–2008) fremgår det at denne etaten har behov for investeringer i utstyr i størrelsesorden 162 mill. kroner. Disse medlemmer konstaterer at budsjettforslaget fra regjeringen ikke i tilstrekkelig grad imøtekommer Sivilforsvarets behov for nyinvesteringer, opplæring og øving. Disse medlemmer registrerer at regjeringen i statsbudsjettet ikke har konkretisert når leveringen av nye uniformer til de tjenestepliktige i Sivilforsvaret skal ferdigstilles.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 legge frem en tidsplan for når Sivilforsvarets behov for nødvendig utstyr vil være dekket i tråd med St.meld. nr. 22 (2007–2008).»

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til den prekære utstyrssituasjonen Sivilforsvaret befinner seg i. Utstyret som benyttes tåler ikke de utfordringer etaten blir utsatt for, noe som i sin tur går ut over sikkerheten til personellet. Disse medlemmer viser til Sivilforsvarets tillitsvalgte egen pressemelding i forbindelse med budsjettet:

«Norges sivile beredskap svekkes faretruende.

Dette fastslår samtlige 20 sjefer for landets sivilforsvarsstyrker.

Det er direkte oppgitthet i Sivilforsvaret etter at forslaget til statsbudsjett for 2011 ble lagt fram tidligere i oktober. Regjeringen følger nok en gang ikke opp sin egen grunngitte melding til Stortinget om behov for midler for omstilling til et moderne og fremtidsrettet sivilforsvar. Tjenestepliktige mannskaper som årlig deltar i 2-300 aksjoner får ikke nødvendig personlig utrustning som ivaretar krav til helse-, miljø og sikkerhet. Stortinget har de to siste årene uttrykkelig og enstemmig bedt om at arbeidet prioriteres av regjeringen. For Sivilforsvaret er hverdagen slik at 4/5 av landets operative sivilforsvarsstyrke blir utkommandert til skadesteder med ubrukelige innsatsuniformer. Med regjeringens foreslåtte bevilgningstakt vil det ta 30 år før Sivilforsvaret får skiftet ut gammelt utstyr og anskaffet nytt og forbedret materiell tilpasset dagens beredskapsutfordringer for Norge eller ved en eventuell sikkerhetspolitisk krise eller krig.

Budsjettsituasjonen for øvrig har også medført at det ikke er midler til å øve de tjenestepliktige mannskapene i Sivilforsvaret i flere sivilforsvarsdistrikter i 2011. Vedlikehold av opparbeidet kompetanse og nyrekruttering til Sivilforsvaret blir i kjølvannet sterkt skadelidende. – Disse alvorlige forhold har negative konsekvenser for landets sivile beredskap som vi har plikt å rapportere tilbake om, sier Norges sivilforsvarssjefer.

Det arbeides alt for sakte med å imøtekomme Stortingets klare bevilgningsoppdrag samt at det ikke

gis økonomiske rammebetingelser for å utføre de tjenester som Stortinget selv har pålagt Sivilforsvaret. Sivilforsvarets sjefer mener at det vil være feil ikke å varsle om denne uheldige situasjon på vegne av de tjenestepliktige som nesten hver dag året rundt deltar i krevende redningsoppdrag rundt om i landet.»

Disse medlemmer mener dette viser stemningen innen Sivilforsvaret. Likevel bevilger regjeringen bare småpenger, som de har gjort i flere år. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer bevilger 70 mill. kroner ekstra til Sivilforsvaret i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer registrerer med tilfredshet at regjeringen har snudd vedrørende forslaget om å legge ett kystvaktskip til kai i Sør-Norge. Disse medlemmer er opptatte av at oljevernberedskapen og redningsberedskapen også i våre kystområder i sør skal være god. Disse medlemmer mener Kystvakten har viktige oppgaver innenfor disse områdene samt ressursforvaltning i et havområde med stor og kompleks aktivitet. Disse medlemmer ønsker å styrke Kystvaktens tilstedeværelse både i nord og sør, derfor mener disse medlemmer at Kystvaktens rammeområde for drift må økes og viser i denne sammenheng til sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2011, hvor det ble bevilget 15 mill. kroner utover regjeringens forslag. Disse medlemmer viser videre til Høyres alternative statsbudsjett for 2010 hvor det ble foreslått å bevilge 18 mill. kroner til dette formålet. Disse medlemmer understreker at Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs for nød- og beredskaps-etatene ved håndtering av store og spesielle hendelser, og en viktig aktør i den norske redningstjenesten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er positive til etableringen av Redningsinnsats til sjøs (RITS) hos syv brannvesen i kommuner langs norskekysten. Beredskapen omfatter en spesialstyrke fra hvert brannvesen, som primært skal bistå til redning av liv i de tilfeller hvor en ulykke er av så stort omfang at skipets besetning ikke er i stand til å håndtere den alene. Flertallet ser dette som en viktig spesialtjeneste innen redningstjenesten til havs, og at tjenesten får tilstrekkelige midler til driftsmessig kostnadsdekning.

Flertallet vil understreke betydningen av å ha en god beredskap mot datakriminalitet. Det er økende aktivitet når det gjelder å spre skadelig programvare, hvor hensikten enten kan være økonomisk vinning eller å skade kritisk infrastruktur.

Kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap

Komiteen merker seg at utnyttelsen av ledig kapasitet ved Sivilforsvarets anlegg er en viktig inntektskilde. Videre ser komiteen at den planlagte samlokaliseringen av skolevirksomheten i Sivilforsvaret medfører lavere kapasitet for salg av kurs til eksterne aktører, og derigjennom et svekket inntektsgrunnlag.

Komiteen merker seg at arbeidet med å avhende sivilforsvarsanlegg i det åpne markedet er vanskeligere enn først antatt og sier seg enig i at Jus- tisdepartementet får fullmakt til å overdra anleggene på gunstige vilkår.

Kap. 452 Sentral krisehåndtering

Komiteen har merket seg krisestøtteenhetens funksjon med bistand til departementene i krisesituasjoner. Komiteen er glad for at enheten har fått tilrettelagte lokaler og tekniske fasiliteter.

Kap. 455 Redningstjeneste

Komiteen er opptatt av å ha en sterk redningstjeneste som gir trygghet for folk som ferdes ute. Spesielt er det viktig for å opprettholde tryggheten til de som ferdes på sjøen. Komiteen er opptatt av å ha en levende fiskerinæring langs kysten. Til dette kreves det en aktiv og sterk redningstjeneste.

Videre ønsker komiteen å styrke redningstjenestens mulighet for internasjonalt samarbeid for derigjennom å høste erfaring fra andre lands redningstjenester.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at man nå står foran en etterlengtet fornyelse av redningshelikoptrene, og flertallet er klar over at en slik fornyelse av redningshelikopterflåten er en omfattende og tidkrevende prosess hvor statens regime for kvalitets-sikring av store statlige investeringsprosjekter må følges nøye.

Flertallet er glad for at arbeidet med anskaffelsesprosessen er godt i gang, og at det er gjennomført en konseptstudie, samt at første fase av kvalitets-sikringen er fullført og konseptvalg foretatt. Flertallet er også enig med regjeringen i at konseptvalget basert på en enhetlig flåte med anslagsvis 15-20 store helikoptre og et basemønster tilsvarende dagens, videreføres i anskaffelsesprosessens neste fase.

Flertallet viser til at regjeringens mål er at det skal kunne startes redning av 20 personer i nød innenfor 150 nautiske mil (Nm) rett ut fra grunnlinjen innen to timer, noe som i praksis betyr at de framtidige helikoptrene må kunne fly et sted mellom 220

og 270 Nm innen to timer for å unnsette 20 personer. Oljeinstallasjonene på norsk sokkel vil kunne nås ved et slikt målkrav.

Flertallet er klar over at dagens Sea King-flåte har en begrenset levetid, og at det nå er viktig at det ikke oppstår forsinkelser i og under den igangsatte anskaffelsesprosessen. Flertallet er også klar over at det de kommende år vil bli behov for økte vedlikeholdskostnader, og at det også vil kunne være en utfordring på reservedelsmarkedet. Flertallet er til tross for alderen på dagens flåte tilfreds med at det fortløpende blir gjennomført kostnadskreven- de vedlikeholdsprogrammer for å sikre en god og trygg tilstand for en samlet redningshelikopterflåte.

Flertallet er beroliget gjennom regjeringens forsikringer om at leverandøren av dagens Sea King skal kunne tilby nødvendige tjeneste fram mot 2020. Flertallet mener også at med en god og ryddig anskaffelsesprosess i tråd med det regjeringen legger opp til, skal helikoptrene være ferdig innfas- et innen 2020. Flertallet er derfor fornøyd med fremdriften slik det nå legges opp til og ser fram til at regjeringen i løpet av 2011 kommer til Stortinget med et samlet beslutningsgrunnlag både for anskaffelse av nye helikoptre og drift av dagens redningshelikoptre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er bekymret for at anskaffelsen av nye redningshelikoptre trekkes ut i tid. Dagens Sea King-helikoptre har begrenset teknisk levetid, og de utsettes for økende belastning som følge av økende oppdragsmengde. Det er bekymringsfullt at Norge i løpet av inneværende tiår trolig kommer til å være det eneste landet som benytter Sea King som sitt primære redningshelikopter. Helt nødvendig vedlikehold og oppgradering av det tekniske utstyret vil gradvis bli mer utfordrende og kostnadskreven- de. Dette illustreres i særdeleshet av problemstillingene knyttet til nye varmesøkende kameraer på redningshelikoptrene. Mulighetene til samøving med andre stater som benytter likt utstyr, vil forsvinne. Disse medlemmer frykter at disse elementene samlet medfører at redningshelikoptrenes operative evne svekkes. Disse medlemmer legger til grunn at regjeringen prioriterer anskaffelse av nye redningshelikoptre. I flere stortingsperioder har det store behovet for nye og mer funksjonelle redningshelikoptre vært understreket fra både ulike regjeringer og et betydelig antall stortingsrepresentanter. Disse medlemmer anser en funksjonell redningshelikopterflåte som en av bærebjelkene i den norske redningstjenesten. Sammen med et stort antall frivillige medarbeidere danner redningshelikopter- tjenesten de viktigste elementene i vår evne til å hjelpe mennesker i akutt nød både på havet og i fjellet. Norges geografi gjør det nødvendig å bruke bety-

delige midler på redningstjenesten. Disse medlemmer vil fremheve den store innsatsen som ytes fra de mange ansatte i redningstjenesten landet rundt. Deres kunnskap og tilstedeværelse bidrar til at et stort antall liv berges hvert eneste år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er svært kritiske til de nye kravspesifikasjonene som kommer fra regjeringen knyttet til innkjøp av nye redningshelikoptre. I denne sammenheng vises det til at regjeringen nå legger til grunn at helikoptrene kun skal ha en rekkevidde på inntil 150 nautiske mil. Disse medlemmer vil peke på at Norges økonomiske sone strekker seg 200 nautiske mil ut fra land og at det foregår stor petroleumsvirksomhet i området mellom 150 og 200 nautiske mil fra land. De nye kriteriene som legges til grunn i innkjøpsprosessen fremstår således som uforsvarlig for de som jobber i oljenæringen på norsk sokkel. Dette føyer seg inn i rekken av kritikkverdige forhold fra regjeringens side i forbindelse med innkjøpsprosessen av nye helikoptre som dessverre har blitt sterkt forsinket.

Videre registrerer disse medlemmer at regjeringen nå legger opp til at militære helikoptre kan benyttes i redningstjenesten. Dette er et fundamentalt brudd på linjen om sivil og nøytral redningstjeneste, og disse medlemmer er svært betenkte i forhold til hvilke signaler dette vil sende f.eks. til våre naboland.

Disse medlemmer ønsker en operativ og god redningstjeneste. Disse medlemmer ønsker derfor å oppgradere søkeutstyret og kommunikasjonsutstyret på dagens redningshelikoptre. Utstyr for søk i mørket og utstyr med termiske egenskaper er i denne sammenheng avgjørende for å få en effektiv søk- og redningstjeneste. Disse medlemmer ser frem til en snarlig nyanskaffelse av redningshelikoptre, da dagens helikoptre er godt modne for utskiftning. Disse medlemmer ønsker å styrke rammeområde for drift og viser i denne sammenheng til sitt alternative budsjettforslag.

Kap. 3455 Redningstjeneste

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker

Komiteen viser til at spesialenheten for politisaker skal sikre en lik og rettferdig behandling av saker som gjelder spørsmål om ansatte i politiet og påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten. Spesialenheten skal sikre rettssikkerhet både for den som ønsker å anmelde et forhold og for ansatte som blir anmeldt.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at det er viktig at det døde barnets interesser ivaretas når det er omsorgspersoner som har begått drapet. Flertallet viser til at flertallet i Fornærmede-utvalget vurderte det slik at bistandsadvokatorordningen var lite egnet for å ivareta dette formålet, blant annet fordi advokatens rolle er å være støtte for en person som har behov for bistand og støtte i møte med rettssystemet. Flertallet peker på den tunge og brede innsatsen som regjeringen nedlegger for å bekjempe mishandling i nære relasjoner og overgrep mot barn, blant annet sendte Justisdepartementet nylig på høring forslag om innføring av ubetinget etterforskningsplikt når barn dør plutselig og uventet. Flertallet viser til at det i utgangspunktet er en offentlig oppgave å ivareta det døde barnets interesser, og at riksadvokaten de senere år har intensivert arbeidet for å styrke politiets og påtalemyndighetens arbeid knyttet til barns rettsvern. Dersom det til tross for alle iverksatte, pågående og planlagte tiltak for å styrke rettssikkerheten til barn, likevel skulle vise seg at det døde barnets interesser ikke blir tilstrekkelig ivaretatt, mener flertallet at det på ny bør foretas en vurdering av om det likevel bør oppnevnes en bistandsadvokat for det døde barnet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer forslag om retten til bistandsadvokat for drepte barn, da en ser at i flere saker de siste årene er det ingen som ivaretar interessene til det drepte barnet fordi både mor og far er mistenkte i forbindelse med dødsfallet og har forsvarsadvokat.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette ordning med bistandsadvokat for barn som har blitt drept eller som er død under mistenkelige omstendigheter.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å sikre nødvendige bevilgninger til DNA-prosjektet (jf. kap. 440) for at dette skal bli det effektive verktøyet for politiet som forutsatt. Videre er det grunn til å tro at utgifter i forbindelse med tolketjenester vil fortsette å øke noe, som krever ekstrabevilgninger. Disse medlemmer har registrert at deler av politiets arbeid har vært nær ved å stoppe opp på grunn av manglende ressurser til tolkebistand. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer i sitt alternative budsjett å bevilge 5 mill. kroner ekstra til spesielle straffesaksutgifter.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 468 Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Komiteen viser til at kommisjonens arbeid er viktig for å opprettholde rettssikkerheten og at noen saker er omfattende og krever store økonomiske og personellmessige ressurser. Komiteen viser til at i første halvår 2010 ble 69 saker behandlet, hvorav fem saker ble gjenåpnet og henvist til domstolene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener muligheten for gjenopptakelse er et viktig institutt for å sikre den enkeltes rettssikkerhet og eventuelt avdekke uriktige domfellelser. Det er derfor viktig at dette organet har tilstrekkelig ressurser til å foreta en effektiv og betryggende saksbehandling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at dette gjelder spesielt etter at nye og alvorlige påstander i Treholt-saken har ført til en ny omgang i kommisjonen. Disse medlemmer foreslår derfor i sitt alternative budsjett en ekstra bevilgning på 3 mill. kroner til kommisjonen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere Gjenopptakelseskommisjonens mandat og hvorvidt kommisjonen skal ha egen initiativrett i forhold til å åpne saker.»

Kap. 469 Vergemålsordningen

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Komiteen viser til at dei ulike tiltaka er målretta mot særskilte utsette grupper som har behov for rettshjelp. Dette vere seg tilskot til dekking av rettshjelpsutgifter i tvistesaker både i og utanfor rettargang. Komiteen meiner at svært mange ressursvake grupper dermed kan få rettshjelp av høg kvalitet og juridisk bistand på eit tidleg stadium.

Komiteen viser til at ordninga også omfattar tilskot til særskilte rettshjelpstiltak som Oslo kommune Fri rettshjelp, Rettshjelpskontoret Indre Finnmark, studentrettshjelpstiltaka, gatejuristprosjekta, pilotprosjekt om førstelinjeteneste m.m.

Komiteen har merka seg at regjeringa vil følge opp St.meld. nr. 26 (2008–2009) Om offentleg rettshjelp, om ein forbetra rettshjelpsordning slik at

fleire kan få raskare og betre rettshjelp. Regjeringa vil etablere ei ny førstelinjeteneste som skal medvirke til at terskelen for juridisk bistand blir senka. Komiteen registrerer at regjeringa har sett i verk fleire prøveprosjekt i 2010. Desse pilotprosjekta er etablert i Buskerud, Rogaland og eit interkommunalt samarbeid i Lindesnes-regionen.

Komiteen vil peike på at førstelinjetenesta tilby alle juridisk bistand hos advokat eller rettshjelpar. Tilbodet skal vere alle typar saker med unntak av straffesaker og saker som har sitt utspring i næringsverksemd. Komiteen viser til at denne tenesta har som mål at dette skal vere gratis.

Komiteen vil understreke betydning av at tenesten skal vere eit lavterskeltilbod og gjørast lett tilgjengeleg for å nå ut til flest mulig. Komiteen vil understreke betydninga av å drive oppsøkande verksemd i dette arbeidet for å nå ut til flest mulig med et udekket rettshjelpsbehov.

Komiteen viser i denne samanheng til Innst. S. nr. 341 (2008–2009) Rettshjelpsmeldingen, side 7, der det heiter:

«Komiteen meiner nokre grupper vil ha større problem med å oppsøkje førstelinjetenesta enn andre, og i desse gruppene bør ein i det vidare arbeidet vurdere om advokatane, eller rettshjelparane i servicekontoret, bør arbeide oppsøkjande. Komiteen ser for seg asylmottak, institusjonar, fengsel og rusmiljø som stader det vil kunne høve å drive oppsøkjande arbeid for å nå ut til grupper som ikkje oppsøker advokat på eige hand. Fleire eldre personar kan ha problem med å møte opp sjølv ved kontoret til førstelinjetenesta, og det bør vurderast å arbeide oppsøkjande overfor desse, til dømes i samband med heimetenesta.»

Komiteens fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er nøgd med at regjeringa ønskjer å endre dei økonomiske vilkåra for rettshjelp i form av oppjustering av inntektsgrensene slik at fleire kan ta del i denne ordninga. Totalt vil dette føre med seg at talet på hushaldningar som kjem inn under inntektsgrensa, aukar frå om lag 700 000 i dag til om lag 1 200 000. Vidare skal det innførast ein ny, gradert eigendelsmodell der rettshjelpsmottakarane betalar ein prosentdel av saka sine kostnader. Fleirtalet merker seg at dei som tener minst og er utan formue framleis ikkje skal betale eigendel.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at de som har rett også skal kunne forfølge denne og således få rett i domstolene og i møte med offentlige instanser. At man ikke har økonomiske midler til å forfølge sine rettigheter skal ikke trenge å være et argument for å unngå å gå til sak. Videre ønsker disse medlemmer å utvide ordningen med fri rettshjelp til å

omfatte flere sakstyper. I tillegg vil det være nødvendig å heve inntektsgrensen noe slik at ordningen blir tilgjengelig for flere. Dette kan gjerne kombineres med en differensiering av egenandelen.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer i sitt alternative budsjett å bevilge 4 mill. kroner ekstra under post 70 på dette kapittelet.

Disse medlemmer viser til sine merknader under post 70 og bevilger i sitt alternative budsjett 4 mill. kroner ekstra også under post 71.

Disse medlemmer ønsker også å styrke de spesielle rettshjelpstiltakene slik at de i større grad kan legge forholdene til rette for sine medarbeidere. Tilbudene disse foretakene gir, utgjør et viktig bidrag for rettssikkerheten til de som trenger det mest. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å bevilge 4 mill. kroner ekstra på post 72 i sitt alternative budsjett.

Kap. 3470 Fri rettshjelp

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar

Komiteen viser til at dei utgiftene som her omtalast dekker statens utbetalinger etter dei alminnelege erstatningsreglar og erstatningar i høve til straffeforfylging. Komiteen støttar regjeringa sitt forslag til løyving.

Kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre

Komiteen viser til at voldsoffererstatning er en viktig garanti for økonomisk kompensasjon til de som ved en tilfældighet har blitt rammet av meningsløs vold.

Komiteen vil vise til det viktige arbeidet som gjøres av rådgivningskontorene for kriminalitetsofre (RKK) for å tilby lett tilgjengelig hjelp, og bidra til økt støtte og sterkere vern for ofre for kriminalitet. Det er Kontoret for voldsoffererstatning som har ansvaret for rådgivningskontorene. Det er opprettet 14 rådgivningskontor for kriminalitetsofre med god geografisk spredning siden ordningen ble gjort permanent fra 1. januar 2007. Komiteen vil også vise til at det er etablert et prøveprosjekt med gratis støttelefon for kriminalitetsofre (800 40 008). Komiteen understreker at også pårørende kan bruke støttelefonen.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil presisere at erstatning til valdsoffer er ein regelstyrt overslags-

løyving og skal gå til erstatningsbeløp i saker etter valdsoffererstatningslova.

Fleirtalet er kjent med at Justisdepartementet arbeider med ein ytterlegare styrking av valdsotra sin stilling, særleg det som gjeld offer for vald i nære relasjonar og seksuelle overgrep. I dette arbeidet vurderer ein erfaringar frå andre land, under dette Sverige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at det også er viktig å se offerets situasjon etter at en kriminell handling har blitt begått. I stor grad har det offentlige mest fokus på rehabilitering av den kriminelle for å forhindre tilbakefall til ny kriminalitet, framfor rehabilitering av offeret. Disse medlemmer mener derfor at det bør vurderes å opprette en nasjonal offeromsorg på lik linje med kriminalomsorgen. Dette kan gjøres ved en tilnærmet lik organisering som Brotsoffermyndigheten har i Sverige.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en organisering av offeromsorg etter modell av Sverige og komme tilbake til Stortinget med eventuell plan for innføring av dette.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å utvide ordningen slik at den utmåles individuelt til hvert offer og pårørende og ikke er begrenset i hver sak slik som i dag. Dette vil i større grad sikre at kriminalitetens ofre ikke blir økonomisk skadelidende. Disse medlemmer ønsker videre at en slik endring av ordningen skal tre i kraft fra 1. januar 2011.

Videre mener disse medlemmer at terskelen for å bli tilkjent voldsoffererstatning ligger for høyt, særlig med tanke på den psykiske belastning som offeret sliter med etter at kriminaliteten har blitt begått, men som ikke er like enkel å identifisere.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å bevilge 4 mill. kroner i sitt alternative budsjett på post 70.

Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til at Statens sivilrettsforvaltning gjer vedtak på fleire sivilrettslege felt og har ansvaret for klagesaker etter lov om fri rettshjelp, klager over fylkesmennes vedtak i tomtefestesaker og oppgåva med stadfesting av testament.

Kap. 3473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 474 Konfliktråd

Komiteen meiner at mekling hjå konfliktråda er eit viktig supplement til rettspleia. Komiteen viser i den samanheng til at sekretariatet for konfliktråda no har ansvaret for drift og utvikling av 22 konfliktråd. Komiteen registrerer at det i fylgje Sekretariatet for konfliktrådene var 9 293 saker som blei vist til mekling i konfliktråd i 2009, om lag halvparten kvar av straffesaker og sivile saker. 6 580 av sakene blei løyst etter mekling, og dette meiner komiteen er eit godt resultat og viser at konfliktråda er ein god metode for å løyse straffbare forhold eller sivile ueinigheitar av rettslege eller utanomrettsleg art.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil syne til den gode jobben konfliktråda gjer for å bidra til at konfliktharvert løyst på konstruktive måtar i staden for å bli brakt inn for domstolane, noko som òg bidreg til å førebyggje at unge kjem tidleg inn på ein kriminell løpebane. Fleirtalet syner til Innst. 2 S (2010–2011) der løyvinga til konfliktrådas arbeid blir auka med 2,6 mill. kroner for å sette desse betre i stand til å handtere fleire saker. Styrkinga skal mellom anna gå til auka meklarhonorar og sakshandsamingssystem, herunder naudsynt IKT-verktøy. I utviklinga og bruken av ny meklingsmetodikk er det viktig å rekruttere og behalde gode og kvalifiserte meklarar. Meklarhonoraret er ikkje auka sidan 2004. Også konfliktråda treng formålstenleg IKT-verktøy slik at sakene handterast så effektivt som mogleg og at det blir mogleg å hente ut mellom anna god og rett statistikk.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre vil berømme konfliktrådene for det samfunnsnyttige arbeidet som gjeres landet rundt. Disse medlemmer har tro på at konfliktrådene spiller en viktig rolle i det forebyggende arbeidet og har en konfliktreducerende effekt i mange situasjoner. Disse medlemmer mener

dessuten det er viktig raskt å legge til rette for økt bruk av konfliktråd og stormøter, som supplement og alternativ til ordinær domstolsbehandling. Særlig ved lovbrudd hvor unge er involvert er det viktig med den raske, gode og direkte måten saken kan avgjøres på i et konfliktråd. Konfliktrådenes meglere arbeider i det vesentlige på frivillig basis, med en nær symbolsk godtgjørelse. Disse medlemmer viser til at godtgjørelsen for dette arbeidet har vært uendret siden 2004.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet ønsker å styrke rammevilkårene for konfliktrådet da denne formen for konfliktløsning anses svært gunstig for unge førstegangs-kriminelle. Disse medlemmer vil imidlertid understreke at det ikke legges opp til en utvidelse slik at stadig mer alvorlig kriminalitet innlemmes i ordningen. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen med 2 mill. kroner i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslo å øke meglarhonoraret til 200 kroner for å understreke behovet for denne type uvurderlig innsats og motivere flere til å bli meglere eller fortsette som meglere. Disse medlemmer vil vise at arbeidet blir satt stor pris på, og avsatte derfor 1,5 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett for å øke godtgjørelsen til meglerne i konfliktrådene. Disse medlemmer peker på at det innenfor det foreslåtte budsjettet bør gis rom for en balansert økning av timehonoraret for mekling i konfliktrådene.

Kap. 3474 Konfliktråd

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 475 Bobehandling

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

5. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5

Tabellen viser forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet i forhold til regjeringens forslag:

(i hele tusen kroner)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	A, SV, Sp
Utgifter				
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	70	Tilskudd	21 271	22 271 (+1 000)
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	60 408	63 008 (+2 600)
		Sum utgifter rammeområde 5	21 858 997	21 862 597 (+3 600)

(i hele tusen kroner)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	A, SV, Sp
Inntekter				
		Sum inntekter rammeområde 5	1 778 861	1 778 861 (0)
		Sum netto rammeområde 5	20 080 136	20 083 736 (+3 600)

6. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomgå alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller, der både årsaks- og ansvarsforhold belyses og der myndighetenes eventuelle ansvar overfor overlevende og etterlatte avklares.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om å utarbeide en oversikt over sikkerhetsnivået ved norske domstoler, samt en oversikt over nødvendig opprustningsbehov i denne sammenheng.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen om å utrede eventuell etablering av egne rehabiliteringsinstitusjoner for ungdom som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for forbedring av soningskapasiteten på Haugalandet og mulig bygging av nytt fengsel der.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen umiddelbart sørge for at Skien fengsel sikres med nødvendig sluse.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen sørge for at det gjennomføres en uavhengig og kritisk evaluering av vilkårene for og innholdet i samfunnsstraffen.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen intensivere arbeidet med opprettelse av avtaler om soningsoverføring for utenlandske kriminelle, samt opprette egne fengselsavdelinger for kriminelle utlendinger.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om å sikre et bedre samarbeid og en klarere ansvarsfordeling mellom strafferettspleien og psykiatri, barnevern, samt utdanningssektoren i løpet av 2011.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen øremerke midler til utdanning/ansettelse av flere narkotikahunder med fører i fengslene.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen legge frem en oversikt over nye oppgaver og tiltak som har påvirket ressursbruken i politiet de siste 15 årene og hvilken innflytelse disse oppgavene har hatt for ressursbruk i politiet.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 legge frem en tidsplan for når Sivilforsvarets behov for nødvendig utstyr vil være dekket i tråd med St.meld. nr. 22 (2007–2008).

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen opprette ordning med bistandsadvokat for barn som har blitt drept eller som er død under mistenkelige omstendigheter.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen utrede en organisering av offeromsorg etter modell av Sverige og komme tilbake til Stortinget med eventuell plan for innføring av dette.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 14*

Stortinget ber regjeringen intensivere prosessen med felles lokalisering for politiets spesialtjenester, helikoptertjenesten og Politihøgskolen i Oslo-området.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen opprette et eget offer- og pårørendeombud.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen dekke alle kostnader som har blitt belastet eier vedrørende fjerning av granatene under Molund-brygga i Tromsø.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen fjerne foreldelsesfristen ved drap.

Forslag 18

Stortinget anmoder presidentskapet om i samarbeid og forståelse med regjeringen å fremme forslag om en domstolskommisjon eller et domstolsutvalg til

å vurdere endringer i Domstoladministrasjonens ansvarsforhold og organisering, med sikte på å styrke domstolenes selvstendighet og uavhengighet av de øvrige statsmakter.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen avvikle all form for soningsrabatter for innsatte i norske fengsler.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen lage klare retningslinjer for fordelingen av midler på kap. 440 post 70 i statsbudsjettet.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen øremerke midler til umiddelbar opptrapping av bemanningen i Sunnmøre politidistrikt.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen innføre en garanti for arbeid til alle politistudenter som består den treårige politiutdanningen slik at de får rett til jobb. Garantien skal gjelde frem til målet om 2 tjenestemenn pr. 1 000 innbyggere er oppnådd.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen overføre deler av oppgaveporteføljen Rettsmedisinsk Institutt (RMI) har knyttet til DNA-analyser for politiet til GENA i Stavanger inntil RMI er klare til å gjøre oppgavene tilfredsstillende og har oppnådd nødvendig sertifisering.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen vurdere Gjenopptakelseskommisjonens mandat og hvorvidt kommisjonen skal ha egen initiativrett i forhold til å åpne saker.

Forslag fra Høyre:*Forslag 25*

Stortinget ber regjeringen, i nært samarbeid med Landsforeningen for homofil og lesbisk frigjøring (LLH), bidra til at kompetansenivået innen justissektoren overfor Lesbiske, homofile, bifile og transsekuelle (LHBT) styrkes og igangsetter prosjekt 'Rosa kompetanse justis'.

7. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 5

(Justis)

I

På statsbudsjettet for 2011 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	75 018 000	
400		Justisdepartementet		
	1	Driftsutgifter	327 262 000	
	50	Norges forskningsråd	4 640 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	7 820 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene		
	1	Driftsutgifter	1 590 677 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	66 901 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	68 867 000	
413		Jordskiftedomstolene		
	1	Driftsutgifter	192 530 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 431 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	135 310 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	39 980 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	1	Driftsutgifter	3 318 708 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	64 210 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 839 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	64 375 000	
	70	Tilskudd	22 271 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	168 202 000	
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	9 354 492 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	164 389 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	7 131 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål ...	60 193 000	
	70	Tilskudd	18 225 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 691 000	
	73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	52 500 000	
441		Oslo politidistrikt		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 893 926 000	
442		Politihøgskolen		
	1	Driftsutgifter	462 886 000	
445		Den høyere påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	134 250 000	
446		Den militære påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	7 065 000	
448		Grensekommisæreren		
	1	Driftsutgifter	5 447 000	
450		Sivile vernepliktige		
	1	Driftsutgifter	40 890 000	
451		Samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	568 597 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 598 000	
	70	Overføringer til private	5 221 000	
452		Sentral krisehåndtering		
	1	Driftsutgifter	10 175 000	
455		Redningstjenesten		
	1	Driftsutgifter	643 652 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 350 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 498 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i rednings- tjenesten	13 564 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	<u>89 513 000</u>	
460		Spesialenheten for politisaker		
	1	Driftsutgifter	<u>34 950 000</u>	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	<u>886 567 000</u>	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	<u>3 179 000</u>	
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
	1	Driftsutgifter	<u>14 149 000</u>	
469		Vergemålsordningen		
	1	Driftsutgifter	<u>20 000 000</u>	
470		Fri rettshjelp		
	1	Driftsutgifter	<u>6 078 000</u>	
	70	Fri sakførsel	<u>426 694 000</u>	
	71	Fritt rettsråd	<u>199 559 000</u>	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	<u>36 815 000</u>	
471		Statens erstatningsansvar		
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	<u>100 720 000</u>	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>18 904 000</u>	
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre		
	1	Driftsutgifter	<u>20 181 000</u>	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>185 270 000</u>	
473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Driftsutgifter	<u>31 584 000</u>	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	<u>63 008 000</u>	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	<u>71 218 000</u>	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>8 427 000</u>	
		Totale utgifter		<u>21 862 597 000</u>

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3400		Justisdepartementet		
	1	Diverse inntekter	87 000	
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>1 031 000</u>	
3410		Rettsgebyr		
	1	Rettsgebyr	165 739 000	
	3	Diverse refusjoner	<u>1 500 000</u>	
3413		Jordskiftedomstolene		
	1	Saks- og gebyrinntekter	13 772 000	
	2	Sideutgifter	<u>5 510 000</u>	
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	65 563 000	
	3	Andre inntekter	<u>21 437 000</u>	
	4	Tilskudd	<u>2 000 000</u>	
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	3	Andre inntekter	<u>400 000</u>	
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten		
	1	Gebyr - pass og våpen	241 600 000	
	2	Refusjoner mv.	<u>238 833 000</u>	
	3	Salgsinntekter	<u>51 050 000</u>	
	4	Gebyr - vaktelskap	<u>11 207 000</u>	
	6	Gebyr - utlendingsaker	<u>88 756 000</u>	
	7	Gebyr - sivile gjøremål	<u>610 021 000</u>	
	8	Gebyr - ID-kort	<u>14 250 000</u>	
3441		Oslo politidistrikt		
	2	Refusjoner	25 041 000	
	3	Salgsinntekter	<u>210 000</u>	
	5	Personalbarnehage	<u>5 232 000</u>	
3442		Politihøgskolen		
	2	Diverse inntekter	11 243 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	<u>9 787 000</u>	
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter		
	1	Inntekter av arbeid	14 219 000	
	2	Andre inntekter	<u>514 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3451		Samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Gebyr	122 163 000	
	3	Diverse inntekter	<u>31 960 000</u>	
3455		Redningstjenesten		
	1	Refusjoner	<u>21 045 000</u>	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	<u>2 270 000</u>	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter	<u>162 000</u>	
3474		Konfliktråd		
	2	Refusjoner	<u>2 259 000</u>	
		Totale inntekter		<u>1 778 861 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

1. Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 1	kap. 3061 post 3
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 post 3
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 413 post 1	kap. 3413 post 1
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 2
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 432 post 1	kap. 3432 post 3
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3, 4, 6 og 8
kap. 441 post 1	kap. 3441 postene 2, 3 og 5
kap. 442 post 1	kap. 3442 postene 2 og 3
kap. 451 post 1	kap. 3451 postene 3 og 6
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1
kap. 462 post 1	kap. 3462 post 1
kap. 472 post 1	kap. 3472 post 1
kap. 473 post 1	kap. 3473 post 1
kap. 474 post 1	kap. 3474 post 2

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av

sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap post 40 Salg av eiendom mv.

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan bestille varer utover den gitte

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling
3. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap post 40 Salg av eiendom mv.

bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan bestemme førtidsdimittering av mannskaper slik det fremgår av omtalen under kap. 450 Sivile vernepliktige i Prop. 1 S (2010–2011).

VII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

VIII

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, dog slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskolers. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn de nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Oslo, i justiskomiteen, den 26. november 2010

Per Sandberg

leder

Hans Frode Kielland Asmyhr

ordf. for kap. 410, 411, 475 og 3410

Jan Böhler

ordf. for kap. 440, 441, 442, 3440, 3441 og 3442

Akhtar Chaudhry

ordf. for kap. 432, 466, 468 og 3432

André Oktay Dahl

ordf. for kap. 61, 445 og 467

Sigvald Oppebøen Hansen

ordf. for kap. 470, 471, 473, 474, 3470, 3473 og 3474

Stine Renate Håheim

ordf. for kap. 414

Morten Ørsal Johansen

ordf. for kap. 455 og 3455

Jenny Klinge

ordf. for kap. 413, 450, 452, 3413 og 3450

Thor Lillehovde

ordf. for kap. 451 og 3451

Åse Michaelsen

ordf. for kap. 448 og 472

Tove-Lise Torve

ordf. for kap. 430, 460 og 3430

Anders B. Werp

ordf. for kap. 400, 446, 469 og 3400

